

Werkwijze analyse NOPS PS (lange versie)

Printdatum: 13-8-2026

Document voor het laatst gewijzigd op: 12-1-2026

Revisiehistorie

Datum	Aanpasser	Wijziging
11-12-17	5.1.2.e	Uitleg verbruiksquote en loonquote toegevoegd
17-05-18		Analysestap 'opleveren aan DSC' toegevoegd
04-09-18		Bij populatiecontrole en imputaties is aangegeven hoe je ABR-events in Macroview kunt zien.
27-09-18		Bij analysestap 6 afhandeling voor blokkeren van Congo-eenheid in steekproefbereik toegevoegd.
01-10-18		Werking van de knoppen voor microdata DRT en SWL in de validatietool is toegevoegd.
21-11-18		Duidelijker aangegeven wat productieleader moet aangeven naar procesmanager voor voorgestelde wijziging in T-1.
30-11-18		Definitie van loonsom toegevoegd bij 6f.
18-12-18		Bij cijfergrenzen item 12 duidelijker aangegeven dat voor grote ontwikkeling in productie, verbruik of TW geen verklaring nodig is.
18-1-19		Grens van minstens 100 mln toegevoegd bij aanpassing in Tm1 en bij analysestap 6.a. uitleg toegevoegd voor analyse van verschillen bij OD of PS+.
8-2-19		Toegevoegd bij cijfergrenzen dat uitzoeken van verschil PS-DRT niet nodig is als kerncel weegt naar DRT en er geen KS is.
8-4-19		Analysestap 13 ingevoegd voor controle outputvariabelen.
8-4-19		Mogelijkheid om bij grote instroom of uitstroom zonder die eenheid te analyseren ingevoegd bij 'populatiecontrole'.
26-9-19		Duidelijker toegevoegd welke rekenstappen NOPS uitvoert na binnenhalen nieuwe respons.
15-10-19		5.1.2.e had een mooie beslisboom gemaakt voor de imputaties (3b en 3c), deze is ingevoegd.
18-8-20		Bij stap 4a, vierkant tellen, duidelijker aangegeven dat je hiervoor het tabblad 'Totaal NOPS' moet gebruiken.
21-10-20		Bij stap 4b dummy's uitgezonderd.
2-11-20		Bij stap 1b aangegeven dat deze voor dummy's niet nodig is.
10-11-20		Top X vervangen door Top W; locatie van verklaringenlogboek aangepast; blooperprocedure toegevoegd bij populatiecontrole en onder algemeen; bij analysestap 5 is Correctiefactor_DRT toegevoegd met ook uitleg hoe DRT-omzet in NOPS te wijzigen
16-11-20	5.1.2.e	Gebruik van de RIO-scores is toegevoegd bij 'wanneer beginnen met mesoloop' en bij 'bekijk kengetallen'. Bij 'bekijk kengetallen' zijn kopjes toegevoegd voor de verschillende onderwerpen en is 'afwijkend boekjaar' naar beneden gezet.
18-11-20		Tabel met contactpersoon per branche voor Congo verwijderd. Deze wisselen te vaak om in dit document bij te houden.

1-12-20	5.1.2.e	Bij analysestap 2 aangegeven dat volledige opmerking is in te zien via copy-paste vanuit Macroview en tekst bij deze stap geactualiseerd naar PS 2019.
9-12-20		Bij analysestap 6 bij respons blokkeren expliciet toegevoegd wat er gebeurt bij blokkade in steekproefdeel.
15-1-21		Toegevoegd in stap 7 dat waarde in Macroview niet klopt voor 4 kostenvariabelen voor sommige eenheden die volgens IFRS hebben ingevuld.
31-5-21		Toegevoegd bij stap 3 hoe te handelen als een imputatie zo extreem is dat interactief gaafmaakmachine de eenheid niet kan openen.
2-6-21		Hoofdstuk 'inzicht in vragenlijsten' toegevoegd
5-7-21		Aangegeven hoe om te gaan met imputaties die door verschil in wel / geen IFRS niet goed gaan.
7-10-21		3 aanpassingen: 1. Gebruik van de nieuwe validatietool; 2. Minder strenge eisen voor PS 2020 voor branches die door Corona zijn geraakt; 3. Expliciet vinkje om gaaf te maken weghalen bij Congo-eenheden nadat je deze hebt geselecteerd om opgave of opmerking te bekijken.
21-10-21		Bij cijfergrenzen aangegeven dat voor verschil met SBI2d alleen een verklaring nodig is als deze kerncel dat veroorzaakt.
26-10-21		Bij analysestap 6 de definitie van loon voor vergelijking met SWL aangepast omdat hierin in de FIAT ook de loonkostensubsidie en ontvangen ziekengelden meetellen en we zo beter aansluiten op de loondefinitie van SWL.
30-11-21		Bij analysestap 4 aangegeven in welke volgorde redenen voor vierkantelfouten niet op te lossen als onvoldoende tijd.
24-12-21		Bij analysestap 1 een paragraaf populatie-aantallen toegevoegd met uitleg waarom deze voor sommige grootteklasses verschillen tussen FIAT en Macroview
19-1-22		Bij loonsomquote aangegeven waarom deze hoog wordt als er loonkostensubsidies zijn.
15-2-22	5.1.2.e	Toegevoegd hoe we in analyse en validatie omgaan met de beschikbare referentiedata van NOW, TOG en TVL
8-3-22		Cijfergrenzen voor structuur en kengetallen uitgebreid zodat deze aansluiten op FIAT
1-5-22		Toegevoegd instructie voor gaafmaken omzetspecificaties CD+TRANSPORT in verband met toepassing op kerncelniveau bij berekening productie-index
23-9-22		Logiquest en ABR vervangen door COM en EHO en links hiernaar opgenomen. Plaatjes en verwijzingen hierop aangepast en nog wat plaatjes uit FIAT toegevoegd.
3-10-22		Aangegeven hoe om te gaan met RIO bij variabelen die nieuw of verdwenen zijn of van definitie zijn veranderd.
6-10-22		SMARTer aangegeven wanneer voor hoge eindgewichten een melding nodig is.
24-10-22		Imputatie vastzetten als je wil dat deze aanpassing behouden blijft

28-10-22	5.1.2.e	Op twee plekken een voetnoot toegevoegd om NOPS opnieuw op te starten als je het verslagjaar hebt gewijzigd en een nulteller wil zetten of ongedaan maken.
9-12-22		Bij imputaties een paragraaf toegevoegd over afhandeling van imputaties bij ABR-events die deels uit TopW eenheden bestaan
23-1-23		Bij vierkantelfouten in dummies een link naar de memo toegevoegd en jaar voor oplossing aangepast naar PS 2022.
26-4-23		Aangegeven welke vierkantelfouten je tenminste altijd moet oplossen.
27-6-23		Blooperprocedure aangepast omdat ABR terugleggen tot 1-1-Tmin1 mogelijk maakt vanaf kalenderjaar 2022.
28-6-23		Grens voor vierkantelfouten verhoogd van 50 naar 200
4-7-23		Uitleg over binnenhalen van tweede en volgende respons toegevoegd
6-7-23		Rectificatie over binnenhalen van respons: kan alleen voor opgaves die direct waren afgekeurd, niet voor dubbele inzending
20-7-23		Subparagraaf 'Wijzigingen per 20-7-2023' ingevoegd voor vragen aan Congo over grote ontwikkelingen.
5-10-23		Aangepast voor aansluiting bij korte werkwijze / wijzigingen per PS 2022.
13-10-23		Bij vierkantelfouten toegevoegd dat deze vanaf 13-10-23 voor dummies niet meer worden weergegeven.
24-10-23	5.1.2.e	Bij imputaties een alinea toegevoegd hoe Congo deze verwerkt
18-1-24		Voetnoot toegevoegd bij overzicht kengetallen
25-4-24		De definities van productie, verbruik en toegevoegde waarde zijn bijgewerkt.
8-5-24		Paragraaf toegevoegd voor CPA industrie
15-7-24		Paragraaf voor dashboard toegevoegd bij gaafmaken en verwijzing hiernaar bij structuur en vergelijking PS-DRT-KS vervangen door vergelijking PS met andere bronnen. Grenzen voor stellen van vragen aan Congo toegevoegd in de paragraaf 'Wijzigingen per 30-7-24'.
6-9-24		Voetnoot ingevoegd bij plaatje uit FIAT van populatiecontrole
20-9-24		Blooperprocedure toevoeging gedaan, pagina 22
26-9-24		Link naar sheet om in te zoomen op kengetallen aangepast
30-10-24		Bij inzoomen op kengetallen aangegeven dat eenheden van PS+ hier te snel als verdacht worden weergegeven voor kengetallen die een financiële variabele relateren aan een personeelsaantal
26-11-24		Korte toelichting over 'uitbijter' ingevoegd
12-2-25		Paragraaf 'Tips' ingevoegd bij 'Gaafmaken'

Inhoudsopgave

Revisiehistorie.....	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Algemeen	5
Verslaglegging	5

Eisen aan cijfers en documentatie voor validatie PS	7
Inleiding	7
Cijfergrenzen	7
Eisen voor de documentatie	9
Welke informatie vindt EBD belangrijk in gaafmaakopmerking van Congo?	10
Wat is een grote ontwikkeling binnen een Congo-eenheid?	10
Bekijken van Congo-eenheden	12
Wanneer beginnen met mesoloop	12
Gaafmaken	12
Strategie	12
Tips	13
Dashboard	13
Nieuwe respons	16
Eerste keer dat een berichtgever instuurt	16
Afgekeurde opgaves inlezen	16
Tweede en volgende keren dat een berichtgever instuurt	17
Voorgaand jaar wijzigen	18
Blooperprocedure	20
Blooper voor SBI	20
Blooper voor grootteklasse	21
Verdere verwerking van bloopers binnen NOPS	22
CPA industrie	22
Inzicht in vragenlijsten	24
Analysestappen:	26
1. Populatiecontrole	26
Populatie-aantallen	29
b. Bekijk de opmerkingen van de berichtgevers	29
3. Sommige imputaties op nulteller zetten	30
4. Vierkant tellen	33
5. Controleer of de gewichten oké zijn	40
Eindgewichten	40
Correctiefactor_DRT	40
6. Structuur	40
RIO-scores	43
Dummies	43
Uitbijter	44
Respons blokkeren	46
Afwijkend boekjaar	47
7. Hoge RIO-scores	47
8. Kengetallen	47
Statline	51
9. Aanpassingen in Tmin1	52
10. Vergelijking PS met andere bronnen	52
Vergelijking PS-DRT-KS, zie tabblad 'cijfergrenzen' in de validatietool	55
11. Samenvattend oordeel	59
12. Zet kerncel op gereed voor validatie	59
13. Kerncel laten afsluiten	59
14. Controles	59
15. Opleveren aan DSC	59

Inleiding

In deze lange instructie staat welke stappen je moet uitvoeren tijdens de analyse van de PS en hoe je deze stappen uitvoert. Het hoe van een uit te voeren stap beperkt zich in deze instructie tot de handelingen die je specifiek voor die stap moet doen. Vaak is het nodig om eerst andere stappen uit te voeren zoals beschreven in het handboek NOPS, bijvoorbeeld inzoomen naar de microdata en een eenheid selecteren. Op basis van de korte versie van de 'Werkwijze analyse NOPS PS' is extra toelichting ingevoegd. De tekst van de korte versie is in dezelfde volgorde en volledig opgenomen en staat in deze instructie cursief.

Uitleg over hoe NOPS cijfers maakt staat in 'Methode NOPS voor analisten'.

Vooraf voor nieuwe medewerkers kan deze instructie nog onbekende afkortingen, of onbekende termen bevatten. In het document 'uitleg afkortingen en termen' staat meer toelichting. Evenals deze instructie en andere documenten waarnaar deze instructie verwijst staat dit bestand in de map:

4.1.4

Algemeen

Verslaglegging

Leg wijzigingen op microniveau vast in de gaafmaakopmerking in NOPS. Overleg wijzigingen in het voorgaande jaar eerst met je productie leider. Deze neemt dan contact op met de procesmanager EBD. Deze stemt met ENR af of wijziging gewenst is. Dit kan alleen het geval zijn als in FIAT iets rood kleurt, omdat deze fout nog in Tmin1 zit. Na akkoord kun je de wijziging doorvoeren. Herbereken de kerncel na het doorvoeren van de wijziging. **Advies is om voor het herberekenen alle imputaties vast te zetten.**

Leg resultaten op kerncelniveau vast in de FIAT. Micro-informatie van eenheden die op kerncelniveau vreemd zijn hierin opnemen, doe je door aan te vinken dat de gaafmaakopmerking in het verklaringenlogboek moet worden opgenomen. Opmerkingen over de gehele kerncel typ je in de opmerkingenvelden in de FIAT.

Zet een vinkje bij 'Opnemen in verklaringenlogboek' als je wil dat bij de eenheid van 'Huidige selectie' deze tekst in het verklaringenlogboek wordt opgenomen. Druk op 'Accepteer' om deze informatie op te slaan en ook daadwerkelijk in de FIAT te zien te krijgen bij Microdata. Voor Congo-eenheden wordt 'Opnemen in verklaringenlogboek' standaard op 'Ja' gezet. Alle eenheden waarvoor 'opnemen in verklaringenlogboek' op 'Ja' staat komen in de FIAT op het tabblad 'Microdata'.

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id: 5.1.2.e Reset alle waarden

Kernel codes: 08000

☐ Markeren om gaaf te maken	☐ Markeren als uitbijter
☐ Imputatie vastzetten	☐ Markeren als zware uitbijter (uitsluiten bij ophogen)
☐ Nulteller markeren	☐ BE blokkeren
☒ Opnemen in verklaringenlogboek	☐ Goedgekeurd tijdens analyse

Opmerking

Zet een vinkje bij 'Opnemen in verklaringenlogboek' als je wil dat bij de eenheid van 'Huidige selectie' deze tekst in het verklaringenlogboek wordt opgenomen. Druk op 'Accepteer' om deze informatie op te slaan en ook daadwerkelijk in het verklaringenlogboek te krijgen als je een nieuwe versie aanmaakt.

Accepteer

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

Het menu om het verklaringenlogboek te vullen, zie onderstaand plaatje, is vanaf PS 2020 alleen nodig voor aanpassingen in Tmin1, want de opmerkingen op kerncelniveau zetten we vanaf dan in de FIAT.

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id:

Kerncel codes: 08000

T-1

Be_id: SBI t-1: GK t-1:

Naam t-1:

Aanpassingen t-1

Kerncel opmerkingen

Populatie

Dubbelklik in het veld voor een groter invulscherf

Opmerkelijke ontwikkelingen op kerncelniveau

Verschillen met DRT en mesocorrectie

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

Eisen aan cijfers en documentatie voor validatie PS

Inleiding

Als analist is het handig om te weten aan welke eisen je werk moet voldoen. Daarnaast is het mooi als de eisen in de verschillende productiegroepen (ongeveer) gelijk zijn. Daarom hebben we met de validators gekeken aan welke eisen de analyse en de documentatie ervan moet voldoen als input voor de validatie. Vervolgens is in de dossierwerkgroep NOPS Analyse gekeken of dit uitvoerbaar is. Dit leidt tot de eisen in dit hoofdstuk. Deze cijfergrenzen zijn ook geïmplementeerd in de [FIAT](#). Buiten de cijfergrenzen is een verklaring nodig en de kleurtjes in de FIAT geven aan waar dat nodig is.

Cijfergrenzen

Omzet PS versus omzet DRT voor huidig jaar:

1. Grofweg maximaal 10% verschil (mag bij kleine kerncellen wat hoger zijn)

2. Maximaal 2 miljard verschil

Ontwikkeling JOJ PS-omzet versus DRT-omzet¹:

3. Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil; je hoeft dit alleen uit te zoeken en in het verslag op te nemen bij een kerncel die het verschil op SBI 2-digitniveau veroorzaakt. Dus als het verschil kleiner is dan 3% voor de kerncel dan kun je een rode kleur bij verschil op SBI 2-digitniveau negeren.
4. Op gedetailleerder niveau: max 5% verschil

Ontwikkeling JOJ PS-omzet versus KS-omzet:

5. Op SBI 2-digitniveau: max 4% verschil

Ontwikkelingen werknemers op de loonlijst: PS versus SWL

6. Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil; er is nooit een verklaring nodig.
7. Op gedetailleerder niveau: max 10% verschil; er is nooit een verklaring nodig.

Ontwikkelingen loonsom: PS versus SWL

8. Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil; er is nooit een verklaring nodig.
9. Op gedetailleerder niveau: max 10% verschil; er is nooit een verklaring nodig.

Structuur hoofdvariabelen:

10. Verschil in procenten: maximaal 3%, als groter dan rood in fiat.
11. Grote mutaties bij de kleinere waarden (die geen saldopost zijn): als variabele < 2 procent van de totale opbrengsten is, dan kleurt deze rood in FIAT als ontwikkeling minstens 1 procentpunt is (bijvoorbeeld van 0,1 naar 1,3 procent). Voor saldoposten zoals bedrijfsresultaat en resultaat voor belastingen kun je dit negeren. Voor andere variabelen graag een verklaring van het verschil.

Kengetallen:

12. Quote of variabele per manjaar: relatieve ontwikkeling² max 10% als waarde of aandeel < 50 of 50%. Relatieve ontwikkeling max 5% als waarde of aandeel $\geq$ 50 of 50%. Indien een waarde aan minstens één van deze twee controles voldoet, wordt de relatieve ontwikkeling cel rood gekleurd in de FIAT. Voor de kengetallen Marge_Handel, Marge_Productie, Marge_Totaal, Soclasten_Lonen en Soc_vrz_Lonen wordt deze licht rood gekleurd, omdat deze kengetallen niet voor iedere branche van belang zijn.

Waar branches de validatietool naar SBI3d gebruiken gelden de eisen die hierboven als SBI2d staan voor SBI3d indien deze data beschikbaar zijn.

¹ Uitzoeken van verschillen PS-DRT is niet nodig als de kerncel weegt naar DRT én er geen KS is én DRT niet wordt geanalyseerd. Dit betreft een deel van de EDMA. Praktijk leert dat je bij dit uitzoeken alleen fouten in DRT vindt bij Congo en TopX waar je verder niets mee doet, dus dat is zonde van de tijd.

² Dus puur voor een grote ontwikkeling van productie, verbruik of toegevoegde waarde is geen verklaring nodig!

Een panelontwikkeling voegen we niet toe als losse eis. Een panelontwikkeling kan wel gebruikt worden als verklaring voor een verschil en om aan te geven welk cijfer betrouwbaarder is.

Buiten deze grenzen hoeft een getal niet fout te zijn, maar dan is wel een verklaring nodig. Deze verklaring kan ook vrij generiek over alle variabelen zijn als uit andere bronnen al bekend is dat er veel is veranderd. Bijvoorbeeld in PS 2020 voor de horeca dat deze tijden gesloten zijn geweest door Corona, maar dat door steunmaatregelen van de overheid personeel in dienst kon blijven en dat hierdoor loon en vaste kosten als percentage van de opbrengsten sterk stijgen. Je hoeft dan niet voor iedere variabele uit te zoeken welke eenheden dit veroorzaken.

Sommige eisen liggen op een hoger niveau dan op kerncelniveau. De uitkomsten voor deze cijfergrenzen zie je in de validatietool. Uitleg over de werking van deze tool staat in een [aparte handleiding](#).

Er is afgesproken dat de vergelijking met SWL en analyse van verschillen door de validator plaatsvindt. Tijdens de analyse is hiervoor dus geen actie nodig. Na de validatie kan het nodig zijn om nog een verklaring in de FIAT toe te voegen. Ervaringen uit het verleden leren dat bij grote verschillen tussen PS en SWL de PS vrijwel altijd klopt. Inzoomen naar microniveau zal daarom slechts beperkt plaatsvinden: het is geen must, maar slechts een optie om bij grote verschillen in te zoomen naar microniveau.

Inzoomen in omzetverschillen tussen PS en DRT kan in de FIAT. In Macroview zijn alleen voor het huidige jaar PS en DRT te vergelijken en alleen voor eenheden die als respons of imputatie in NOPS zitten. Het verschil in ontwikkeling kan ook door verschillen in het voorgaande jaar komen of door eenheden zonder respons of imputatie.

Idealiter neem je de verklaringen voor grote verschillen op SBI2D of SBI3D op in de kerncel die het grootste deel van het verschil veroorzaakt. Het is ook akkoord om alle verklaringen voor verschillen boven kerncelniveau in een willekeurige kerncel uit die groep op te nemen. Het is niet nodig om in alle onderliggende kerncellen de verklaringen op te nemen.

Eisen voor de documentatie

1. Een verklaring in de validatietool indien niet aan de cijfergrenzen is voldaan. Geef dus een verklaring voor de cellen met een rode achtergrond. Je kunt hierbij waar gewenst verwijzen naar de microdata. Je kunt de verklaring opnemen op het tabblad waar je het verschil ziet. Op het tabblad 'cijfergrenzen' staat de samenvatting en de vergelijking met andere bronnen. Hier kun je iets zeggen over hoe de cijfers die nu uit de PS komen aansluiten op de buitenwereld. De buitenwereld kan zijn de rest van de branche, aanverwante sectoren uit een andere branche³, algemene economische ontwikkelingen en informatie uit andere bronnen. Bij aanwezigheid van brancherapporten moet je hiermee vergelijken.
2. Bij aanwijzen van een beid als verklaring voor een ontwikkeling kwantificeren hoeveel deze eenheid verklaart. Bijvoorbeeld verkoopkosten stijgen van 3 naar 36 miljoen.

³ Voor de groothandel in bouwmaterialen is de bouw bijvoorbeeld een aanverwante sector uit een andere branche.

3. Geef bij verklaringen op microniveau die belangrijk zijn voor grote verschillen op kerncelniveau niet alleen aan dat eenheid een groot verschil veroorzaakt, maar ook waarom.

Zonder verwijzing naar een verklarende eenheid, wordt de validatietool teveel een zoekplaatje. Zonder verklaring bij grote microverschillen is niet te bepalen of dit verschil valide is.

Grote verschillen kunnen komen door Congo-eenheden. Omdat deze door Congo worden verwerkt is het van belang dat zij bij grote ontwikkelingen al aangeven waardoor deze komen. Hiervoor zijn de volgende afspraken met Congo gemaakt:

Welke informatie vindt EBD belangrijk in gaafmaakopmerking van Congo?

In een gaafmaakopmerking van een Congo-eenheid moet in volgorde van belang de volgende informatie zijn opgenomen:

1. PID spatie datum (jjjjmdd) aan begin van de gaafmaakopmerking.
2. Verklaring bij een grote ontwikkeling. Waarom is deze ontwikkeling er? Het gaat om een economische verklaring. Speelde er volgens internet of andere referentiedata iets bij deze eenheid, waardoor deze ontwikkeling komt? Of speelt er iets in de branche? Blijkt dat Tmin1 fout is, geef dat dan ook aan en stem af of Tmin1 nog moet worden aangepast.
3. Informatie over wijzigingen in het ABR bij de eenheid. Bijvoorbeeld: Is er groei door een fusie of overname of juist een daling van de handelsomzet door afsplitsing van eenheid? Nultellers volgen ook uit de ABR-ontwikkelingen. Voor nultellers willen we weten waarom deze zijn gezet en wat de relatie met andere BE's is. In PS 2014 kan Congo zelf nultellers zetten en hopen we dat er dan ook steeds een verklaring bij staat.
4. Motivatie voor grote aanpassingen tijdens gaafmaken en kort aangeven wat dan is aangepast.
5. Voor gave records zorgen dat de gaafmaakopmerking geen actie meer bevat (zoals cijfers zijn raar en er is nog een verklaring van de concerncoördinator nodig).
6. Richting einde van analyse (laatste maand voor oplevering) wordt het voor grote eenheden die nog niet gaaf zijn steeds belangrijker om aan te geven wanneer de eenheid wel gaaf zal zijn en welke wijzigingen mogelijk nog te verwachten zijn. EBD weet dan of de analyse van de kerncel van deze eenheid kan starten. Idealiter wacht EBD tot alle Congo-eenheden gaaf en consistent zijn, maar dat zou teveel werk aan einde van analyse betekenen en lukt daardoor niet.

Deze volgorde van belang ook graag aanhouden binnen de gaafmaakopmerking bij lange opmerkingen. Als de gaafmaakopmerking wordt afgekapt (na 1028 tekens), dan blijft de belangrijkste informatie voor EBD en vervolgens ENR beschikbaar. Voor de lezer is het ook fijn als de belangrijkste informatie voorop staat.

Voor afstemming over aanpassing van Tmin1, of als tijdens het zoeken naar een verklaring bij een grote ontwikkeling behoefte is aan hulp of branche kennis, dan graag direct contact met EBD opnemen.

Wat is een grote ontwikkeling binnen een Congo-eenheid?

Tijdens analyse en validatie zie je dat er soms grote ontwikkelingen op kerncelniveau zijn die zijn terug te leiden tot een Congo-eenheid. Je wil dan dat deze ontwikkeling is verklaard. In de validatie geldt voor de structuur de eis dat als deze meer dan drie procentpunt van de omzet

verschuift dat er dan een verklaring nodig is. Voor Congo is de kerncelomzet niet bekend en als we deze aanleveren, dan verschilt deze nog per kerncel en wordt het voor Congo veel nazoekwerk. We kunnen wel een eis opleggen van drie procentpunt van de omzet van de eenheid. Dit kan voor kleine Congo-eenheden echter betekenen dat een verandering van 50 dzd moet worden verklaard. Dat is ook niet nodig. Daarom willen we een verklaring als verschil:

1. Groter dan drie procentpunt van de omzet van de eenheid
2. En groter dan 8 miljoen.

De kleinste kerncelomzet bij een kerncel waarin een Congo-eenheid voorkomt is 260 miljoen in PS 2013. Drie procentpunt invloed op de structuur, dan moet er dus minstens 7,8 miljoen verschuiven, oftewel afgerond 8 miljoen.

In interactief gaafmaken zijn op het tabblad 'kengetallen' financiële variabelen uitgedrukt als percentage van de omzet. Hier staan de belangrijkste variabelen en is het makkelijkst de verschuiving in procentpunten te meten. Indien nodig en mogelijk zal EBD het tabblad kengetallen uitbreiden.

Wijziging per 20-7-2023

De bovenstaande richtlijn leidt voor sommige grote berichtgevers tot teveel vragen. In Congo-EBD traject wordt dit verder uitgewerkt naar een grens die voor Congo en EBD helder is, niet tot teveel vragen leidt aan de berichtgever en voor EBD voldoende verklaringen op kerncelniveau geeft. Voor PS 2022 is dit alleen in pilotvorm beschikbaar en nog niet in productie geïmplementeerd. Daarom voor PS 2022 deze afspraak: rode verschillen in FIAT die door Congo-eenheden komen kan EBD bij Congo navragen. Als één eenheid veel variabelen rood maakt op kerncelniveau dan kan Congo er maximaal drie navragen.

Wijzigingen per 30-7-2024

In de referentiedata van gaafmaken staat voor maximaal drie variabelen of deze veel bijdragen aan de kerncelontwikkeling. Per variabele staat een benadering van de RIO-score. Als de absolute waarde hiervan groter is dan 0,5, dan behoort Congo deze op te lossen of toe te lichten. EBD mag alleen vragen stellen over de variabelen die hier benoemd staan en waar de score absoluut groter is dan 0,5. Er staan nu absolute scores vanaf 0,3 in het overzicht. Voor de scores van 0,3 – 0,5 mag je dus geen vragen stellen. Na afloop van PS 2023 zullen we evalueren hoe dit heeft gewerkt en wat een goede grens is.

De bedoeling is dat Congo tijdens het gaafmaken de hoge RIO's al oplost of verklaart, zodat stellen van vragen door EBD niet meer nodig is. Voor PS 2023 zijn de scores pas eind juli toegevoegd. Toen waren een aantal eenheden al gaafgemaakt, dus daarvoor is dan wellicht nog niet op deze scores gelet en is het nu dan nog wel nodig om vragen te stellen.

Daarnaast wil je de scores direct berekenen zodra een eenheid voor Congo beschikbaar komt om gaaf te maken. Voor PS 2023 is dit dus pas later gebeurd, waardoor in de top 3 die hieruit volgt variabelen kunnen staan die oorspronkelijk niet in de top 3 zouden staan. Als Congo tijdens het gaafmaken al grote aanpassingen heeft gedaan, dan kunnen ze daarna wellicht niet meer alle vragen voor de latere top 3 beantwoorden.

De RIO-score die je ziet voor Congo kan afwijken van de RIO-score in Macroview voor dezelfde eenheid en variabele. Verschillen komen doordat:

- De waarde van de variabele voor eventuele correcties door Congo is gebruikt
- Als referentie niet is gekeken naar de totale opbrengsten in T, want die zijn vooraf niet bekend en kunnen wijzigen in de tijd. In plaats daarvan is gekeken naar de totale opbrengsten in Tmin1.
- Bij grote instroom of uitstroom de structuur van Tmin1 in de RIO-score voor Congo hiervoor al is gecorrigeerd. Dit is gedaan omdat bij een grote instroom of uitstroom een andere grote eenheid hoge RIO-scores kan krijgen omdat deze nu anders bijdraagt aan de structuur van de kerncel, terwijl structuur van de eenheid gelijk kan blijven. In deze gevallen willen we

uiteraard geen navraag bij de berichtgever doen, dus is de score hierop aangepast. Voor de gewone RIO-score staat deze aanpassing nog als openstaande wens.

- Herhaalvariabelen zijn uitgesloten.
- Verschillen kleiner dan 8 miljoen of minder dan 3% van de omzet van de eenheid zijn uitgesloten in de RIO-score voor Congo.
- De RIO-score voor Congo is begrensd tot een top 3.

Bekijken van Congo-eenheden

Haal na het bekijken van een Congo-eenheid het vinkje bij 'markeren om gaaf te maken' weg. Heel veel analisten van EBD hebben rechten als Congo-gaafmaker, anders kunnen ze de opgave van Congo-eenheden niet inzien. Consequentie daarvan is dat ze Congo-eenheden kunnen markeren om gaaf te maken. Als ze dat vinkje dan daarna niet weghalen dan staat de eenheid weer op 'nog gaaf te maken'. Dan denkt Congo dat ze deze eenheid weer moeten oppakken, terwijl ze dat al hadden afgerond. We moeten dus netjes omgaan met de vinkjes voor gaaf te maken.

Mocht het bekijken van de opgave leiden tot vragen, dan zijn deze via ^{5.1.2.e} te stellen. Ook dan haal je dus het vinkje bij 'markeren om gaaf te maken' weg.

Wanneer beginnen met mesoloop

Dit is een keuze van analist en productie leider. Advies is om vrij snel naar de mesoloop te gaan. Het is dan wel nodig dat de data voor de analyse beschikbaar zijn. Dit betekent dat DRT definitief is geladen en dat er voldoende respons is. Bij weinig respons kun je al wel in de mesoloop enkele verdachte eenheden detecteren voor gaafmaken, maar heeft het nog geen zin om naar totaalcijfers te kijken en om imputaties aan te passen. Hoeveel van de verwachte respons binnen is, is te zien in het eerste scherm van Macroview bij omzetrespons. Bij te vroeg starten van de mesoloop kun je deze weer annuleren. Als PS+ al was gedraaid voor de kerncel, dan moet dit na annuleren van de mesoloop opnieuw gebeuren. Vraag daarom in dit geval toestemming aan je productie leider voor het annuleren van de mesoloop. Bij opnieuw starten van de mesoloop wordt vanzelf de nieuwe respons meegenomen. Je kunt ook de nieuwe respons vanuit de mesoloop toevoegen.

Voordat je start met de analyse moet er voldoende respons gaaf zijn. Want alleen gave respons is bruikbaar om non-respons mee in te schatten (imputeren) en invloedrijke verschillen op microniveau kun je sneller tijdens gaafmaken detecteren dan tijdens de analyse. Welke respons gaaf te maken is afhankelijk van de samenstelling van de kerncel en hoeveel tijd er is om gaaf te maken. Algemene richtlijnen zijn om de respons in GK 6-9 gaaf te maken en de eenheden met voor tenminste één variabele een RIO-score groter dan 0,5 of kleiner dan -0,5. Vanaf PS2021 is het van belang om bij CD en Transport ook de omzetspecificaties gaaf te maken, in verband met de toepassing ervan bij de berekening van de nieuwe productie-index voor de dienstensector. De RIO-score geeft de invloed weer van de waarde van de variabele bij het bedrijf op de totale opbrengsten van de kerncel. Meer uitleg staat in 'RIO uitleg voor gebruik vd scores'.

Bij het opstarten van de mesoloop, of bij herberekenen geeft NOPS steeds vaker foutmeldingen zonder duidelijke oorzaak. Als je dit ook hebt, probeer het dan een uur later nog eens. Soms werkt het ook als je een ander vraagt om de actie uit te voeren. Als het zowel later als bij een ander niet lukt dan kun je het probleem melden bij functioneel beheer.

Gaafmaken

Strategie

Het is niet nodig om alle eenheden gaaf te maken. Hiervoor zijn juist de overzichten met vierkantfouten en hoge RIO's in deze werkwijze. Invloedrijke fouten komen daar dan naar voren. Dit geldt ook voor het toetsen van resultaten aan een jaarverslag of aan andere CBS-statistieken via het dashboard. Zonder grote fouten, hoge RIO's of grote verschillen met andere bronnen is dat niet nodig: we geloven de invulling van de berichtgever totdat er

aanleiding is voor twijfel. Dat een eventuele check met jaarverslag dan later in de tijd is, is ook handig, omdat er dan meer jaarverslagen beschikbaar zijn.

Alleen voor imputeren naar stratumgemiddeldes is het fijn als er gaafgemaakte eenheden zijn, want alleen die tellen mee voor het stratumgemiddelde of de stratumontwikkeling. Probeer daarom in het bereik van de integralen al wel veel eenheden gaaf te maken alvorens definitief te imputeren. (Imputaties zijn definitief als je ze vastzet of de imputatiestap uitvinkt.)

Tips

Per branche zijn gaafmaakhandleidingen beschikbaar.

Als je een waarde wil vervangen door 0, dan moet je echt de waarde 0 invoeren (en niet alleen het veld leegmaken, want dan bewaart de database toch de oude waarde ook al zie je in de gaafmaakmachine wel een lege waarde).

Als een eenheid is geblokkeerd en daarna is geïmputeerd en je wil die imputatie openen voor interactief gaafmaken, dan kan dat met deze vier stappen:

1. Eenheid van blokkade afhalen
2. Eenheid aanvinken voor interactief gaafmaken
3. Eenheid interactief gaafmaken
4. Eenheid weer op blokkade zetten

Als je voor een eenheid die eerder was geblokkeerd toch de oorspronkelijke opgave weer wil gebruiken, dan kan dat met deze stappen:

1. Eenheid van blokkade afhalen. Als de eenheid in het steekproefbereik zit, dan is deze in Macroview alleen via de procestabel te vinden.
2. Nieuwe respons ophalen voor deze eenheid op het Macroview-tabblad 'Nieuwe Opgaves'

Dashboard

Het is vaak wat zoekwerk om een jaarverslag te vinden en vervolgens om in dat verslag de financiële cijfers te vinden en vast te stellen of het over de bedrijfseenheid gaat zoals die in de PS is uitgevraagd. Daarom is het advies om alvorens te zoeken naar een jaarverslag, eerst in 4.1.4 te kijken wat andere CBS-statistieken over deze eenheid zeggen. Je kunt hiervoor zoeken op BE:

regkoldcluster x +

5.1.2e 4.1.4

Regkol confrontatie cluster

Selecteer periode

2023

laag 1 data versie-info handleiding

Selecteer groepering

5.1.2e

Selecteer kolommen

global_score Netto_Omzet_minus_accijnzen Omzet_Industrieel_minus_accijnzen Omzet_Handel_en_Overig Netto_Omzet_minus_accijnzen_minus_doorberekende_vrachtkosten

Zoek direct op BE of OG id

Je ziet dan voor 19 variabelen die uit de PS zijn af te leiden hoe deze aansluiten bij andere bronnen. Bijvoorbeeld:

regiocluster x +

4.1.4

Regkol confrontatie cluster

Selecteer periode
2023

versie: 2024-07-10
ingelogd als: 5.1.2.e

laag 1 laag 4 data versie-info handleiding

Parameters uit laag 3:

Waarden Opmerkingen uit de bronnen

Naam	PS	PCM	SFGO	DRT	KICR	SWL
Netto_Omzet_minus_accijnzen	PS.OMZETPS210000 847.794 - PS.BEDRLST349610 NA = 847.794			DRT.omzet 846.720	KICR.OMZETKS210000 NA + KICR.OMZETKS100000 NA = NA	
Omzet_Industrieel_minus_accijnzen	PS.OMZETPS211150 NA + PS.OMZETPS211140 NA + PS.OMZETPS211250 NA + PS.EXPORTS211001 NA -	PCM.Prodcom_codes_diensten NA + PCM.Prodcom_codes_producten_ZVV NA +			KICR.OMZETKS211010 NA + KICR.OMZETKS211020 NA = NA	

Bovenin kun je dan direct switchen naar andere periodes.

Waar een regel leeg is dan is die waarde niet af te leiden uit de andere bron. Wanneer een waarde 'NA' is, komt voor de combinatie van eenheid en variabele geen waarde voor. Verder zie je in de regel uit welke variabelen en waardes van een bronstatistiek de totaalwaarde is opgebouwd.

In deze tabel staat voor welke variabelen een confrontatie mogelijk is en welke statistieken dan zijn te vergelijken:

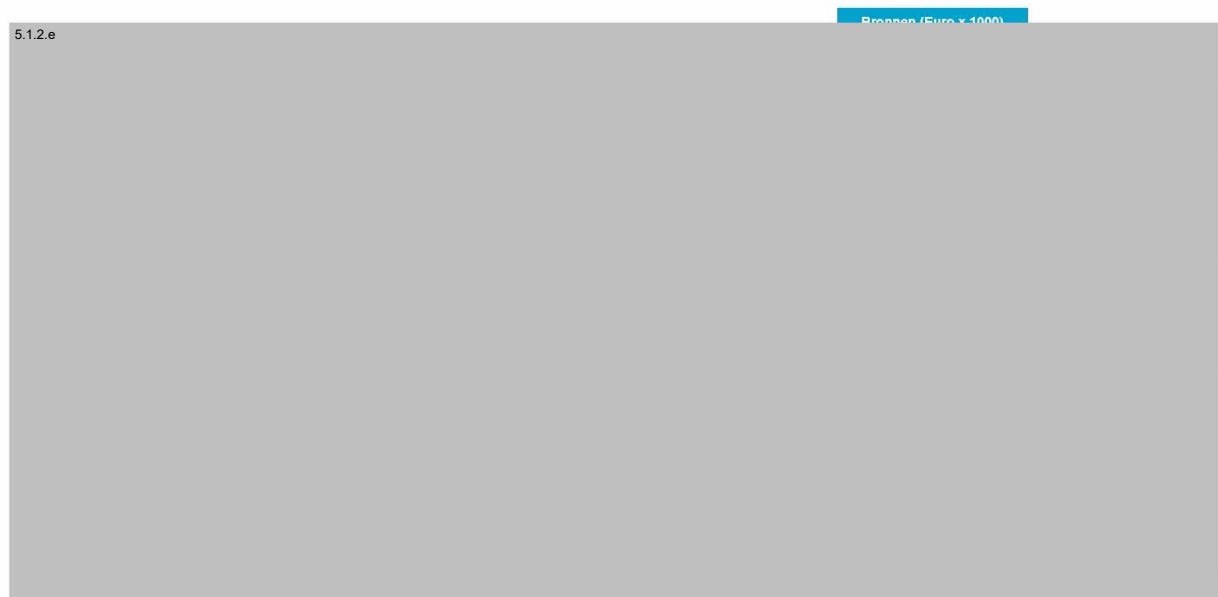
Variabele	PS	Prodcom	SFGO	DRT	KICR	SWL
Netto Omzet minus accijnzen	X			X	X	
Omzet Industrieel minus accijnzen	X	X			X	
Omzet Handel en Overig	X	X			X	
Netto Omzet minus accijnzen minus doorberekende vrachtkosten	X	X				
Omzet Zelfvervaardigd Nederland minus accijnzen minus doorberekende vrachtkosten	X	X				
Omzet Industriële Diensten	X	X				
Werknemers in vte Gemiddeld	X		X			X
Productie_SFO	X		X			
Subsidies	X		X			
Afschrijvingen exclusief die op operational lease	X		X			
Afschrijvingen op operational Lease	X		X			
Reversals Impairments	X		X			
Arbeidskosten	X		X			
Saldo boekwinsten- of verliezen op verkopen immateriële vaste activa	X		X			
Saldo Uitzonderlijke Baten Lasten	X		X			
Exploitatie Overschot	X		X			
EBITDA	X		X			
Financieel Resultaat Op Lease	X		X			
Lonen	X					X

Bij de confrontatie met SFGO vergelijk je een bedrijfseenheid (BE) met een onderneming (OG). Hierdoor verschillen in laag 2 dan ook de aantallen van overlap. Uitgaande van de PS is SFGO alleen te koppelen als BE = OG. Uitgaande van SFGO zijn alle BE's gekoppeld die bij

de OG behoren. Dat kunnen dan ook BE's uit andere SBI's zijn. De waarde van de overlap kan hierdoor ook hoger zijn dan de totale PS-waarde. Bij interne levering zal de PS-waarde hoger zijn dan de SFGO-waarde. Als je een OG openklapt, dan zie je de onderliggende BE's en de onderliggende CBS-personen. Per BE zie je de SBI. Als hier eenheden uit de groothandel in voorkomen is dat een extra risico op interne leveringen. Bij grijze regels is er geen BE aan de CBS persoon gekoppeld:

[laag 1](#)
[laag 2](#)
[laag 3](#)
[data](#)
[versie-info](#)
[handleiding](#)

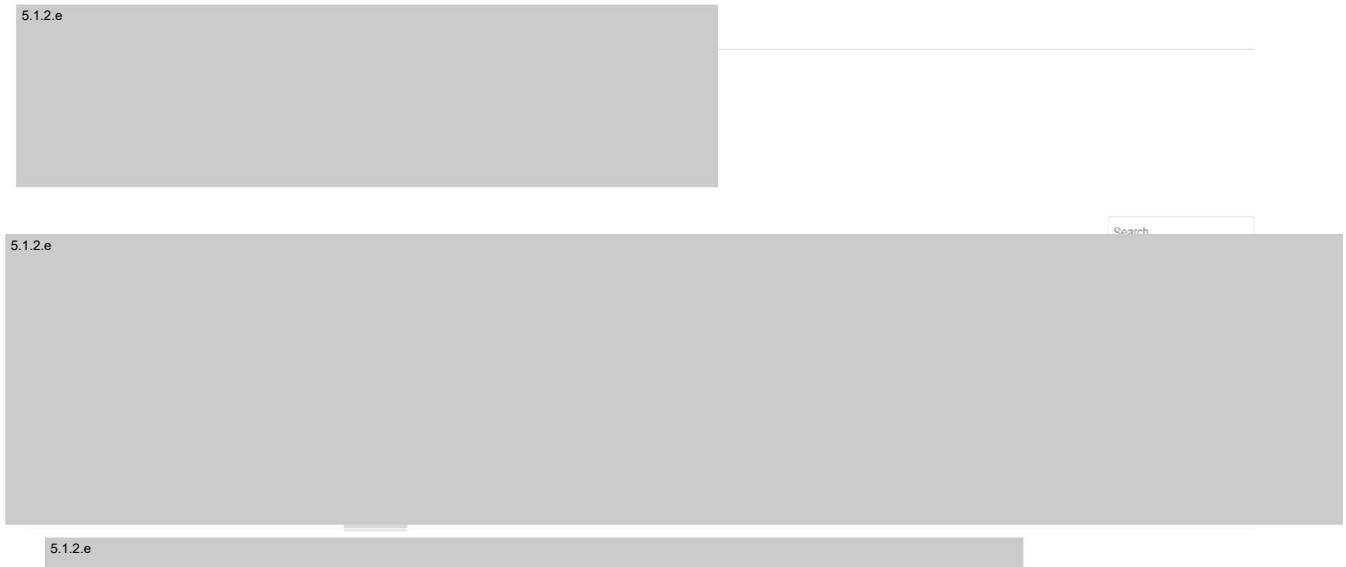
Selectie uit laag 2:
 - consistentievariabele = Productie_SFO
 - Regkol: 47300
 - statistiek1 = SFGO
 - statistiek2 = PS

Er kunnen meerdere CBS-personen onder één BE vallen. De PS-waarde staat dan bij één CBS-persoon weergegeven en bij het uitklappen is dit de bovenste regel van die BE, bijvoorbeeld:

Scores zijn begrensd op de waarde 2, zodat ze niet te dominant kunnen worden in de globale score. Als een totaalwaarde voor een aggregaat (vrijwel) 0 is, dan kunnen veel eenheden deze score van 2 krijgen. Vanuit EBN2.X zullen ze onderzoeken of dit nog wat beter kan. Tot die tijd is het alleen nodig om naar de hoogste waardes uit de andere statistiek te kijken. In dit

Nieuwe respons

Eerste keer dat een berichtgever instuurt

Controleer voor de start van de analyse of er nog nieuwe respons is op het tabblad 'nieuwe opgaves'. Druk op <CTRL> <A> om alle eenheden te markeren. Druk dan op de rechtermuisknop en kies voor select. NOPS voegt nu de eenheden toe en voert daarom alle berekeningen opnieuw uit. Dus NOPS voert de volgende acties uit na binnenhalen van nieuwe respons: imputeren, berekenen van correctiefactor-DRT, wegen, OD berekenen, outputvariabelen berekenen en bepalen van de RIO-scores.

Geblokkeerde eenheden zullen als nieuwe respons blijven staan en niet worden toegevoegd. Als je deze wil toevoegen dan moet je eerst in analyse, bijvoorbeeld via de procestabel, het vinkje bij 'BE blokkeren' weghalen.

Afgekeurde opgaves inlezen

Een automatisch filter bepaalt of een respons voldoende is om te worden ingelezen in NOPS. Als omzet en/of bedrijfslasten leeg zijn, dan wordt de opgave afgekeurd. Dit gebeurt voor zo'n 4400 opgaves per jaar. Meestal zijn dit kleine eenheden en is deze respons terecht leeg of onvoldoende interessant om verder te bekijken. Soms zitten hier grote eenheden bij waarvoor het deel van de vragenlijst dat is ingevuld nog de moeite is om te gebruiken. Voor deze eenheden kun je in NOPS aangeven om de opgave te gebruiken. De volgende dag zal dan de opgave in NOPS beschikbaar zijn. Als de opgave door automatisch gaafmaken gaat, dan kan het zelfs twee werkdagen duren, omdat overhalen van gaafmaken naar analyse om 6 uur draait en automatisch gaafmaken dan vaak nog loopt.

Hoe krijg je een afgekeurde opgave in analyse?

- Open in NOPS onder Analyse het tabblad voor 'Aanvragen afgekeurde opgaven'
- Zoek naar de bedrijfseenheid door deze bovenin in te typen en daarna op 'Zoeken' te klikken
- Selecteer de opgave die je wil overhalen door erop te klikken
- Druk op de knop aanvragen

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Het overzicht geeft in de kolom 'Doorzetstatus' aan welke opgaves al handmatig zijn doorgezet naar NOPS.

Tweede en volgende keren dat een berichtgever instuurt

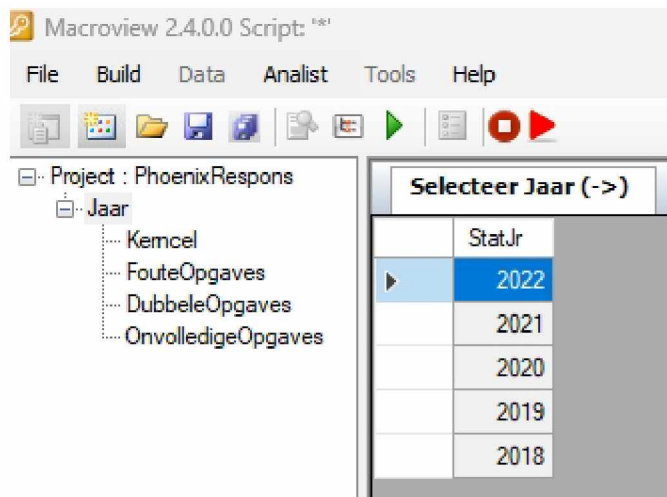
De laatste opgave van de eerste dag dat een berichtgever instuurt wordt gebruikt in NOPS. Sommige berichtgevers sturen meerdere keren in. Sommigen drukken tijdens het invullen al een paar keer op verzenden, anderen gaan, al dan niet op verzoek van CBS, later de opgave aanpassen. In NOPS willen we niet zo maar steeds de laatste opgave van een berichtgever gebruiken, want

- Analist kan opgave al hebben verbeterd en dat gooi je dan weg
- Aan einde van analyse wil je niet dat cijfers kunnen veranderen zonder dat je daar als analist controle over hebt.

Overhalen van opgaves van berichtgevers naar NOPS gebeurt in principe iedere nacht van een werkdag. Als de berichtgever nog geen respons in NOPS heeft voor dat statistiekjaar, dan wordt de laatste dan beschikbare opgave van de berichtgever in NOPS opgenomen. Dus als een berichtgever tijdens het invullen vaak op verzenden drukt dan wordt de laatste, meest complete opgave gebruikt, tenzij de berichtgever dat invullen over meerdere dagen verspreid. Voor sommige eenheden kun je in de tool NOPS-respons dus zien dat er een betere opgave beschikbaar is dan de opgave die NOPS nu gebruikt. Zeker als je de berichtgever hebt verzocht om opnieuw in te sturen is het goed om in deze tool te kijken of betere respons beschikbaar is. Het is te arbeidsintensief om voor alle eenheden te checken of betere respons beschikbaar is.

Mocht je een opgave zien van een berichtgever in de tool NOPS-respons die beter is dan de opgave die nu in NOPS staat, dan kun je in de tool NOPS-respons de nieuwe waardes zien en deze via interactief gaafmaken in NOPS overnemen.

- Open de tool NopsNops_Respons
- Selecteer het huidige statistiekjaar

- Ga naar DubbeleOpgaves en zoek de gewenste be_id, bijvoorbeeld via <CTRL F>
- Selecteer de regel van die be_id
- Je ziet dan de opgave, zodat je die kan overnemen in interactief gaafmaken. Daarvoor is het handig om te selecteren op lange naam, omdat dan de vragenlijstvariabelen per blok bij elkaar staan. Binnen het blok kan het wat puzzelen blijven om de variabelenamen te matchen met de variabele-omschrijvingen in interactief gaafmaken. Je kunt eventueel in een [oude vragenlijst](#) kijken om de koppeling te zien tussen de variabelenaam en de variabele-omschrijving. Je kunt via [5.1.2.e](#) [@cbs.nl](#) ook het vragenlijstnummer doorgeven om de variabele-namen en variabele-omschrijvingen in volgorde van de vragenlijst terug te krijgen. Als je de beide doorgeeft dan krijg je zelfs de oude waardes er nog bij.

5.1.2.e

Voorgaand jaar wijzigen

De PS wordt meestal als definitief gepubliceerd, dus wijzigingen in het voorgaande jaar zijn dan niet meer mogelijk. Sinds PS 2013 is de afspraak dat we het voorgaande jaar wel specifiek voor nationale rekeningen kunnen wijzigen. Zo kunnen zij zien wat de continue ontwikkelingen zijn. Aanpassing is alleen nodig als de fout in de FIAT tot een rode waarde leidt, kleinere verschillen hebben binnen ENR te weinig invloed. Vraag voor een gewenst aanpassing in Tmin1 toestemming bij je productie leider. Deze legt de aanpassing voor bij de procesmanager EBD met een toelichting/verklaring voor de correctie waarbij duidelijk wordt aangegeven wat er fout is en hoe groot de fout is. De procesmanager overlegt indien nodig met ENR of aanpassing gewenst is. Na akkoord kun je de aanpassing doorvoeren. De wijzigingen in het voorgaande jaar kun je op de volgende manier aanbrengen:

Geef eerst in het huidige jaar aan waarom je het voorgaande jaar wil /gaat aanpassen:

- zoom in in Macroview naar een willekeurige eenheid die in het huidige jaar bestaat
 - o Let op: selecteren van de 'T-1' data van een be_id leidt tot het crashen van Macroview
- ga in het menu naar het tabblad 'verklaringenlogboek'
- selecteer onder 'T-1' de Be_id die je in het voorgaande jaar wil aanpassen
- geef bij 'aanpassingen T-1' de reden weer, eventueel kun je door dubbelklikken in het veld een groter invulveld krijgen
- druk op 'accepteer' om de tekst op te slaan en voortaan in de FIAT te zien te krijgen

NOPS Mesoloop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id: 5.1.2.e Reset alle waarden

Kerncel codes: 08000

T-1

Be_id: 10315772 SBI t-1: 0812 GK t-1: 6

Naam t-1: 5.1.2.e

Aanpassingen t-1

Vul hier de reden in waarom je voor deze eenheid het voorgaande jaar wil aanpassen

Dubbeltklik in het veld voor een groter invulscherf

Kerncel opmerkingen

Populatie

Opmerkelijke ontwikkelingen op kerncelniveau

Verschillen met DRT en mesocorrectie

Accepteer Verklaringenlogboek

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

Bij toestemming van de productieider voor de aanpassing in het voorgaande jaar moet deze eerst voor het voorgaande jaar de betrokken kerncel weer in de mesoloop zetten:

- Zet eerst het verslagjaar een jaar terug⁴:

- Ga naar de betrokken kerncelcode en selecteer via de rechtermuisknop 'OphoogclusterStatus zetten op in Mesoloop'

⁴ Let op: ondanks aanpassen van verslagjaar komen multellers in het jaar dat actueel was bij openen van NOPS. Na aanpassen van het verslagjaar is het dus verstandig om NOPS opnieuw op te starten.

Tot slot zet je als analist ook het verslagjaar een jaar terug, selecteer je de juiste kerncelcode voor meso-analyse, voer je de aanpassing in de betrokken eenheid door en vult ook hier de gaafmaakopmerking en vinkt de eenheid aan voor opname in het verklaringenlogboek.

Hierna zorg je dat alle imputaties in de kerncel zijn vastgezet. Daarna herbereken je de kerncel. Deze laatste stap is nodig, omdat anders de kerncel niet is af te sluiten. Zonder opnieuw afsluiten kan ENR de wijzigingen niet zien.

Blooperprocedure

Bij een blooper wordt de SBI en / of grootteklasse van een eenheid aangepast in NOPS. De oorzaak en afhandeling van de blooper is verschillend voor 1. SBI bloopers en 2. grootteklasse bloopers, daarover straks meer. In het ideale geval worden de SBI en grootteklasse van een bedrijf direct gecontroleerd als de info beschikbaar komt, dus zodra een wijziging in ABR is doorgevoerd of zodra grote wijzigingen in omzet van KS of DRT zich voordoen. Fouten die in het lopende verslagjaar worden ontdekt en hersteld, leiden tot minder benodigde aanpassingen in de statistieken achteraf. Bijvoorbeeld als je een SBI-fout ontdekt in KICR of DRT voor 1 december dan kan de eenheid via het KFO, KaderFoutenOverleg, aangeboden worden en is de eenheid in deze statistieken in de juiste SBI mee te tellen en is de fout hersteld voordat de steekproeven en vragenlijsten van jaarstatistieken bepaald worden. We proberen daarom deze controles eerder uit te voeren. Zo is voor statistiekjaar 2022 extra aandacht gevraagd voor eenheden met hoge omzetten in een lage grootteklasse bij de DRT-analyse.

Helaas blijven er dan soms nog belangrijke fouten zitten in het jaarkader van NOPS. Als de fouten sterk verstoring zijn voor de uitkomsten op kerncelniveau (en alleen dan!) dan wordt er geblooperd. Het nadeel van blooperen is dat andere statistieken niet weten dat de PS die fout heeft gevonden. Vanaf statistiekjaar 2022 willen we daarom zorgen voor afstemming van de SBI over alle statistieken, dus niet alleen binnen de PS. Dit is mogelijk omdat het sinds kalenderjaar 2023 mogelijk is om aanpassingen in ABR aan te vragen tot 1 januari van het vorige jaar. Als we in kalenderjaar 2023, bij de analyse van PS 2022, bloopers vinden, dan kunnen we deze dus in ABR laten terugleggen tot 1 januari 2022. Dit betekent dat de blooperprocedure vanaf PS 2022 is gewijzigd. De nieuwe procedure staat hieronder.

Blooper voor SBI

Bij onterechte invloedrijke wijzigingen in de populatie kunnen we via het KaderFoutenOverleg, KFO, de SBI van een eenheid aanpassen. KFO is een database waarin verschillende statistieken een SBI-wijziging kunnen aanvragen en de andere betrokken statistieken deze moeten goedkeuren. Een eenheid is invloedrijk als deze ervoor zorgt dat de instroom of uitstroom op kerncelniveau groot is. Wat groot is voor een kerncel in de PS staat in de populatiecontrole, analysestap 1.

Als de SBI fout is, maar de invloed hiervan op kerncelniveau is niet groot, dan behoudt de eenheid de huidige SBI en vraag je via KFO een wijziging van de SBI per 1-1-T aan.

Een indicatie voor een onterechte wijziging zijn SBI-verschuivingen die slechts voor één jaar geldig zijn. Bijvoorbeeld van SBI A in Tmin2 naar SBI B in Tmin1 weer terug naar SBI A in T.

In het KFO kun je aangeven vanaf wanneer de eenheid de andere SBI moet hebben. Hierbij is maximaal tot 1-1-Tmin1 de SBI aan te passen. Zet –als je eenheid in het lopende NOPS-jaar van SBI wil laten veranderen, omdat de foute SBI invloedrijk is voor een kerncel - altijd de teruglegdatum op 1-1-Tmin1, want in jaar T maken we de PS van Tmin1. Zorg dat je de kaderfout indient voor 1 november en dat voor 1 december iedereen deze kaderfout heeft goedgekeurd. Vanaf PS 2022 is voor een kaderfout dus niet alleen goedkeuring meer nodig van de ontvangende partij in de PS, maar is goedkeuring in het KFO nodig.

Vervolgens houden we binnen de PS de afhandeling nog hetzelfde. Dus we gaan niet steeds het hele ABR-kader opnieuw inlezen, maar wijzigen binnen NOPS alleen voor de aangevraagde eenheid de SBI (en vragenlijst). Wel zullen we half november een extra controle doen of het ABR-kader in NOPS aansluit bij het echte ABR-kader. Bij verschillen passen we dan het ABR-kader in NOPS aan naar het echte ABR-kader. Dus ook als vanuit een andere statistiek een wijziging in het ABR tot 1-1-Tmin1 wordt aangevraagd is het handig om die blooper meteen in NOPS door te voeren, anders gaan half november de uitkomsten per kerncel nog wijzigen.

Het kan voorkomen dat de SBI waar de eenheid moet meetellen buiten NOPS valt, bijvoorbeeld in een SBI van de overheid. In dat geval is de eenheid niet te blooperen binnen NOPS. Na goedkeuring van het KFO kun je deze eenheid in NOPS op nulteller zetten met in de opmerking een verwijzing naar het KFO. Bij de verwerking van het kader eind november zal de nulteller dan uit de kerncel verdwijnen. Omdat het een nulteller is maakt dat voor de uitkomsten van de kerncel dan verder niet uit.

Zodra een blooper van SBI binnen NOPS in het KFO tot 1-1-Tmin1 is goedgekeurd kun je een mail sturen naar ^{5.1.2.e} [@cbs.nl](mailto:5.1.2.e@cbs.nl) met daarin het nummer van de BE, de oude SBI en grootteklasse (2-digit) en de nieuwe en een schermafdruck of link van de goedkeuring in KFO. Dan krijg je binnen enkele dagen een bericht terug dat de blooper in NOPS is doorgevoerd als de blooper inderdaad invloedrijk was voor een kerncel.

Het voordeel van de nieuwe werkwijze is dus dat grote verstoringen fouten gecorrigeerd kunnen worden in NOPS én dat het ABR deze fouten op dezelfde manier teruglegt. Dit verbeterde ABR kader zal ook door een aantal andere statistieken gebruikt worden (in ieder geval de SBS statistieken), waardoor de output van jaarcijfers (SBS) meer consistent is.

Blooper voor grootteklasse

Waar we in NOPS een blooper voor grootteklasse doorvoeren is dat slechts in 1% van de gevallen omdat de grootteklasse in het ABR teveel afwijkt van het aantal opgegeven werknemers (voltijdequivalenten). Voor het doorvoeren van zo'n blooper geldt de werkwijze zoals die hierboven staat voor SBI.

In de overige 99% is de blooper van grootteklasse doorgevoerd voor een andere afhandeling van de eenheid in NOPS. Dit speelt bijvoorbeeld voor eenheden met een opvallend hoge DRT-omzet, omdat ze bijvoorbeeld ook een stuk groothandel als nevenactiviteit doen. Of voor eenheden waarvan je uit eerdere waarneming weet dat ze opvallend hoge overige opbrengsten hebben, bijvoorbeeld uit royalty's, waardoor je ze alle jaren tenminste als bijschatting mee wil nemen. Het gaat dus vrijwel altijd om eenheden met een hoge omzet in DRT waardoor hetzij de bijschatting die overige delen hiervoor maakt niet klopt, bijvoorbeeld veel te veel personeel, hetzij geen goede weging van het steekproefdeel mogelijk is. In plaats van de grootteklasse aan te passen zou je voor dit soort gevallen liever een indicator zetten bij de eenheid die zorgt voor afhandeling als integraal. Zo'n indicator kunnen zetten en gebruiken in de berekeningen vergt een technische aanpassing in NOPS. Dit staat op de wensenlijst. Zo lang deze aanpassing niet is doorgevoerd passen we de grootteklasse van de eenheid aan.

Voor een blooper van grootteklasse voor andere afhandeling in NOPS kan het dossierlid van jouw branche een mail sturen naar ^{5.1.2.e} [@cbs.nl](mailto:5.1.2.e@cbs.nl) met daarin het nummer van de BE, de SBI

en de oude en nieuwe grootteklasse (2-digit). Dan krijg je binnen enkele dagen een bericht terug dat de blooper in NOPS is doorgevoerd. Het dossierlid kan deze aanvraag ook rechtstreeks bij functioneel beheer EBD doen. Voeg dan als bijlage aan het verzoek een excel met deze inhoud toe:

BE	Verslagjaar	SBI_oud	SBI_nieuw	GKsbs_oud	GKsbs_nieuw
5.1.2.e	2022	72192	72192	21	60

Voor de blooperprocedure is het van belang dat in het opmerkingenveld in NOPS geen ‘ staat.

Voor output is het beter om de GK van een eenheid achteraf te bepalen. Dan maakt blooper van GK in NOPS niet meer uit voor output, want je kijkt naar opgegeven werknemers en eigenaren om de GK te bepalen. Zo lang dit niet gebeurt is het voor output beter om de grootteklasse uit ABR te gebruiken en niet de grootteklasse uit NOPS. Dit is verder aan dossier output.

Voor de verwerking van bloopers is het efficiënter om in één keer veel bloopers te verwerken, dan om dit één voor één te doen. Ook voor analisten is het handiger als een eenheid direct goed wordt bijgeschat. Daarom is aan het begin van de analyse er een expliciete controle op hoge DRT-omzetten in kleinbedrijf door DWG gaafmaken en analyse en worden de verdachte eenheden hieruit voorgelegd aan de productieiders.

Bij hoge DRT-omzetten in het steekproefdeel is geen blooper nodig als deze eenheden zijn waargenomen. Want dan is door het zetten van een zware uitbijter de eenheid al als integraal mee te nemen. Juist als eenheden niet zijn waargenomen kunnen ze de weging verstoren en is het nodig om ze te blooperen, zodat ze naar een integrale grootteklasse gaan en individueel zijn bij te schatten.

Verdere verwerking van bloopers binnen NOPS

Bij het blooperen binnen NOPS krijgt de eenheid de vragenlijst van de SBI en grootteklasse van de nieuwe situatie. Of dit een vragenlijst met of zonder IFRS is hangt af van of de oude vragenlijst met of zonder IFRS was. Om te bepalen welke vragenlijst de eenheid moet krijgen zoekt de tool die de bloopers uitvoert naar een reeds bestaande eenheid in de nieuwe SBI, nieuwe grootteklasse en met dezelfde keuze voor IFRS. Als deze er niet is, dan is de blooper niet uit te voeren. In dat geval is een nabije grootteklasse gezocht waarvoor wel een eenheid beschikbaar is.

Bij het vertalen van de vragenlijst neemt de tool alle variabelen over die ook op de oude vragenlijst voorkwamen. Variabelen die alleen op de nieuwe vragenlijst voorkomen zijn leeg. Het is daarom voor de ontvangende partij nodig om na het doorvoeren van de blooper deze eenheid interactief gaaf te maken.

CPA industrie

Op de vragenlijsten van de industrie staat een uitvraag van welke producten de eenheid heeft ingekocht om andere producten van te maken (CPA). Welke producten ze maken is uitgevraagd in de Prodcom en staat daarom juist niet in de vragenlijst van de PS. Welke producten ze inkopen voor zelfvervaardiging is een bedrijfsspecifieke uitvraag. Voor de uitzending leveren we bij DVZ per eenheid aan welke producten op de vragenlijst uit te vragen. Dit is gebaseerd op de opgave van de eenheid in het voorgaande jaar, of als daarop geen of heel weinig CPA is ingevuld op de meeste gebruikelijke inkoop-producten voor die SBI. Deze inschatting hoeft niet altijd juist te zijn, mede omdat productieprocessen kunnen veranderen. Een berichtgever kan niet zelf producten toevoegen. Ze kunnen wel in een opmerking aangeven dat in de overige grond-en hulpstoffen nog een waarde y zit van product

x. Soms bellen ze ook naar CBS om te vragen wat te doen met ingekochte producten die zij niet kwijt kunnen en kunnen we deze bijvoorbeeld via de mail ontvangen. Als gaafmaker kun je deze informatie verwerken door zelf producten toe te voegen voor een eenheid. Hiervoor kun je klikken in het vak met het vraagteken dat onderaan de CPA-lijst staat en daarna daar dubbelklikken:

5.1.2.e		Jaarstatistiek Industrie	
Formulier		Navigeren	Hulp Informatie Help
Bedrijfsgegevens	B	C	D E F G H
F Specificatie inkopen			
F2 Totaal, komt overeen met de som van E.2 en E.3			
F1 Inkopen grond- en hulpstoffen			
☐	01.42.11: 01.42.11 Andere levende runderen, buffels etc.(1000 kg)		
☐	01.47.11: 01.47.11 Levende kippen(1000 kg)		
☐	01.47.12: 01.47.12 Levende kalkoenen(1000 kg)		
☐	01.47.14: 01.47.14 Levende eenden en parelhoenders(1000 kg)		
☐	01.47.23: 01.47.23 Broedeieren(1000 kg)		
☐	10.12.10: 10.12.10 Vlees van gevogelte, vers of gekoeld		
☐	10.12.20: 10.12.20 Vlees van gevogelte, bevroren		
☐	10.12.40: 10.12.40 Eetbare slachtafvallen van gevogelte		
☐	10.84.12: 10.84.12 Sausen; samengestelde kruiden etc.		
☐	10.84.23: 10.84.23 Kaneel, verwerkt; andere etc.		
☐	96.99.99: 96.99.99 Overige grond- en hulpstoffen		
☐	97.16.24.11: 97.16.24.11 Laadborden, laadkisten en andere etc.		
☐	97.16.24.13: 97.16.24.13 Andere houten verpakkingsmiddelen, etc.		
☐	97.17.21.12: 97.17.21.12 Zakken van papier		
☐	97.17.21.13: 97.17.21.13 Dozen van gegolfd papier of van etc.		
☐	97.17.21.14: 97.17.21.14 Vouwdozen, van papier of van etc.		
☐	97.22.22.11: 97.22.22.11 Zakken van polymeren van ethyleen		
☐	97.22.22.12: 97.22.22.12 Zakken van andere kunststof dan etc.		
☐	97.22.22.13: 97.22.22.13 Dozen, bakken, kisten en dergelijke etc.		
☐	97.22.22.19: 97.22.22.19 Ander verpakkingsmateriaal van kunststof		
☐	97.98.99.99: 97.98.99.99 Overige eenmalige verpakkingsmiddelen		
☐	?		

Dan opent een menu waarin de CPA zijn toe te voegen:

\\cbsp.nl\Productie\Primair\NOPS\Werk\010_Prog\Invoer\2023v1\BMI\CPA_G...

Code	Code_Teksta	Code_Eenheid	x
01.11.11	Harde tarwe	1000 kg	
01.11.12	Tarwe, andere dan harde tarwe		
01.11.20	Maïs	1000 kg	
01.11.31	Gerst	1000 kg	
01.11.32	Rogge		
01.11.33	Haver		
01.11.41	Sorgho		
01.11.42	Gierst		
01.11.43	Triticale		
01.11.49	Andere granen		
01.11.50	Stro en kaf van graangewassen		
01.11.61	Bonen, groen	1000 kg	
01.11.62	Erwten, groen	1000 kg	
01.11.69	Andere groene peulgroenten	1000 kg	
01.11.71	Bonen, gedroogd		

Zoekgegevens:

Sleuteltypes
☒ Codering ☐ Omschr

1723

Selecteren Annuleren

Door te dubbelklikken wordt de regel toegevoegd aan de lijst in de vragenlijst. In eerste instantie is dat een lege regel. Zodra je de waarde invult verschijnt ook de code en de omschrijving van de code.

Er zijn bijna 2000 toe te voegen codes, daarom zit er ook een zoekfunctie bij. Standaard staat het zoeken op codering, waardoor op delen van het veld 'Code' wordt gezocht. Als een berichtgever aangeeft welke producten zijn ingekocht zal dat vaak omschrijvend zijn. Door het bolletje op 'Omschr' te zetten is te zoeken in het veld 'Code_Teksta'.

Ook met een zoekfunctie kan het nog steeds lastig zijn om het juiste product te vinden, bijvoorbeeld omdat een berichtgever een te geaggregeerde productnaam heeft opgegeven, zoals 'graan'. Of het product wel heel specifiek is opgegeven, maar wij niet de specialistische kennis hebben om daarmee te weten welk product uit onze lijst dat is. Dit speelt vooral vaak bij chemische producten. Nationale Rekeningen is de (enige) gebruiker van deze specificaties. Je kunt jouw branchespecialist dus eventueel om hulp vragen en die kan dan ook aangeven hoe belangrijk het is of dit helemaal correct wordt uitgedrukt of dat een inschatting van welk product het is ook voldoende is. Dit zal vooral van de waarde afhangen. Bij een miljard is een goede specificatie belangrijker dan bij een miljoen.

Inzicht in vragenlijsten

De PS-vragenlijsten staan in de [map](#) van de betreffende dossierwerkgroep. Hier staat ook een [database](#) met per variabele de betekenis van deze variabele, bijvoorbeeld:

PS_Variabelen_betekenis		
naam	Omschrijving	LogischDatatypeCode
BEDRLST310000	Bedrijfslasten totaal	EURO1000

Hierin staat ook een query voor de betekenis van de c_code, bijvoorbeeld:

PS_Variabelen_c-code_betekenis				
C_Code	C_Tekst	C_MUnit	C_Classification	C_ClassificationType
0001	(Overig) veevoer		886	65

Analysestappen:

1. Populatiecontrole

- Kijk in FIAT hoe groot de instroom en uitstroom is. Als de omzet van uitstroom naar een andere kerncel of uit de populatie 2,5% of meer is van de omzet van de kerncel, dan is een verklaring nodig. Ook als de omzet van de uitstroom naar een andere kerncel of uit de populatie 5% of meer is van de omzet van de integrale grootteklassen is een verklaring nodig. Dezelfde grenzen gelden voor de instroom en voor de uitstroom en instroom van werkzame personen. Als een verklaring nodig is, dan zie je een rode waarde in de FIAT. Zonder rode waarden is deze stap afgerond en ga je verder met stap 2. Met rode waarden ga je verder naar stap 1b.
- Kijk in Macroview in het tabblad populatie welke eenheden verantwoordelijk zijn voor de grote instroom of uitstroom als dit niet komt door 'andere grootteklasse'.
- Kijk voor een grote instroom of deze klopt. Kijk in de opgave van de eenheid bij soort omzet (en inkoopwaarde) of de SBI van de eenheid klopt.
- Kijk voor grote uitstroom of deze klopt. Bij statistieken die eerder in de tijd zijn, zoals KiCR en DRT is dit wellicht ook al gecontroleerd. Dan kun je de verklaring daarvan overnemen. Evenzo kan bij uitstroom de verklaring al in de gaafmaakopmerking van vorig jaar staan. Kijk anders in de tool NOPS-respons naar de soort omzet (en inkoopwaarde) in de opgave van de uitstroom.
- Start bij grote fouten in de populatie de blooperprocedure.
- Neem de verklaring voor grote populatiewijzigingen op in de FIAT op het tabblad populatie.

In de validatietool, FIAT, zie je het makkelijkste of aan de grenzen is voldaan. Waar hieraan niet is voldaan zijn de gegevens rood en wil je in de FIAT een verklaring hiervoor.

Voorbeeld uit FIAT:

[FIAT] - Productie

> Branches > 3 > Jaar > 2021 > Kerncellen > 484

Kerncel

Populatie

Statline

Structuur

Kengetallen

Microdata

Cijfergrenzen

Q&A

Kerncel 484 - 56101 - Restaurants

Jaar	Grootteklasse	Populatie	Populatie tm1	Populatie ontv	Steekproef	Respons	Imputaties	Imputaties actief	Nutellers	Hand uitbijters
2021	0	869	722	20,36%	0	0	0	0	0	0
2021	1	2096	2094	0,1%	0	0	0	0	0	0
2021	2	5713	5362	6,55%	0	0	0	0	0	0
2021	3	3843	3564	7,83%	0	0	0	0	0	0
2021	4	2086	2059	1,31%	504	241	0	0	0	0
2021	5	598	643	-7%	292	153	0	0	0	0
2021	6	66	72	-8,33%	60	44	0	0	0	0
2021	7	14	23	-39,13%	14	10	4	4	0	0
2021	8	2	2	0%	3	1	2	2	0	0
2021	9	4	5	-20%	4	3	1	1	0	0

Totaal overzicht - Instroom

Details	Aantal be	Omzet T	Wp FTE T
AndereKC	1	11.176	134
AndereGK	1	5.748	98
NieuweBE	1	6.832	105

Controle Naam	Omzet	Wp	Omzet Integraal	Wp Integraal
AndereKC	0,2%	0,1%	3,1%	2,3%
AndereGK	0,1%	0,1%	1,6%	1,7%
NieuweBE	0,1%	0,1%	1,9%	1,8%

Totaal overzicht - Uitstroom

Details	Aantal be	Omzet T Min 1	Wp FTE T Min 1
AndereGK	11	60.155	1.199
AndereKC	1	9.780	105

Totaal Integralen & Populatie

Titel	Populatie	Populatie tm1	Populatie ontv	Steekproef	Respons	Response Percentage
Totaal Integralen	20	30	-33,33%	21	14	66,67%
Totaal Populatie	15291	14546	5,12%	877	452	51,54%

5

Hier is dus een verklaring nodig waarom er binnen de kerncel zoveel omzet en WP zijn uitgestroomd naar een lagere, niet-integraal waargenomen grootteklasse.

Als je de drie categorieën van instroom naar integraal optelt dan zit je voor zowel omzet als WP voor het aandeel bij de integralen ook boven de norm van 5%. Zo lang aan de FIAT geen

⁵ In het overzicht in de FIAT voor de populatiecontrole naar grootteklasse, de tabel linksboven, ontbreekt een grootteklasse als deze alleen in Tm1 voorkomt en niet in T. Bij instroom, uitstroom en totaal wordt wel de juiste vergelijking gemaakt. Omdat de overzichten bij instroom en uitstroom leidend zijn voor de populatiecontrole en het niet vaak voorkomt dat een grootteklasse alleen in Tm1 voorkomt is de FIAT hier nog niet op aangepast.

totaal van de drie categorieën is toegevoegd zie je hiervoor echter geen rode cel en is het acceptabel om de verklaring weg te laten.

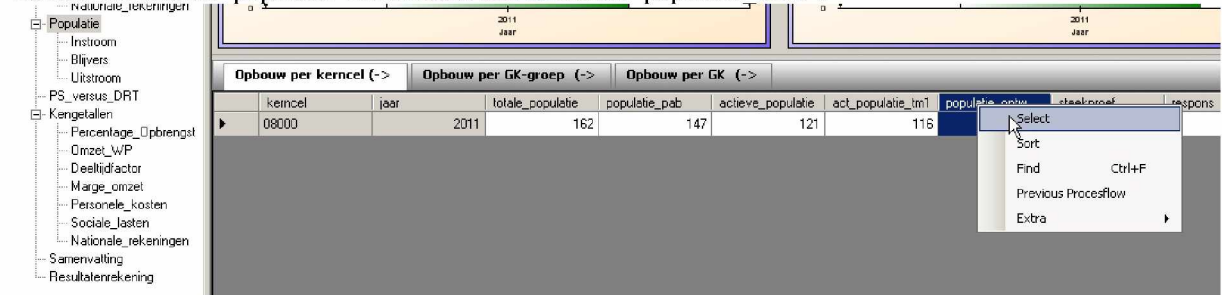
Doel van de stap populatiecontrole is:

1. Controle of invloedrijke wijzigingen in de populatie terecht zijn; zie blooperprocedure voor als er onterechte wijzigingen zijn.
2. De invloed van terrechte populatiewijzigingen zien, zodat je hiermee bij de verdere analyse rekening kunt houden.

b. Kijk in Macroview in het tabblad populatie welke eenheden verantwoordelijk zijn voor de grote instroom of uitstroom als dit niet komt door 'andere grootteklasse'.

Je hoeft niet direct alle eenheden te bekijken als je op kerncelniveau boven de grens zit, maar wel zoveel eenheden dat de kerncel zonder de bekeken eenheden een populatie-ontwikkeling onder de grens heeft. Dus als de integralen 10% omzetsijging hebben door instroom en dit komt door 6% bij eenheid A en 4% bij andere eenheden, dan hoef je alleen eenheid A te bekijken.

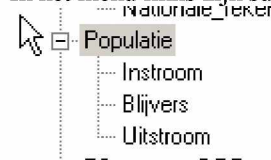
Ga naar het tabblad 'populatie' en selecteer hier de kolom 'populatie_ontw':

Onderin zie je de instroom en uitstroom voor het integrale deel van de kerncel:

Instroom + uitstroom									
kerncel	soort_be	details	aantal_be	omzet_t	omzet_tm1	ontw_omzet	wp_ite_t	wp_ite_tm1	ontw_wp_ite
08000	Instroom	Andere SBI	4	142 979	185 932	-23.1%	232	357	-35.0%
08000	Instroom	Nieuwe BE	2	58 994			129		
08000	Blijver	Andere GK	3	144 331	130 141	10.9%	276	262	5.2%
08000	Blijver	Zelfde GK	28	746 991	666 722	12.0%	1 112	1 209	-8.0%
08000	Uitstroom	Algevoerde BE	4		18 056				31
08000	Uitstroom	Andere SBI	1	1 937	3 609	-46.3%	29	27	8.0%

In het menu links zijn submenu's gekomen:

en kun je een submenu, bijvoorbeeld instroom, selecteren. Je ziet dan hoe de instroom tot stand is gekomen:

Instroom (->)									
kerncel	soort_be	details	aantal_be	omzet_t	omzet_tm1	ontw_omzet	wp_ite_t	wp_ite_tm1	ontw_wp_ite
08000	Instroom	Andere SBI	4	142 979	185 932	-23.1%	232	357	-35.0%
08000	Instroom	Nieuwe BE	2	58 994			129		

Nieuwe BE's per GK (->)									
Instroom uit andere SBI's per GK (->)									
kerncel	soort_be	details	kerncel_tm1	grootteklasse	grootteklasse_tm1	aantal_be	omzet_t	omzet_tm1	ontw_omzet
08000	Instroom	Andere SBI	10890X	6	6	1	60 907	61 721	-2.0%
08000	Instroom	Andere SBI	45100	8	8	1	66 412	112 254	-40.8%
08000	Instroom	Andere SBI	46690X	4	4	1	8 038	4 429	81.5%
08000	Instroom	Andere SBI	46730	5	5	1	8 022	7 528	6.5%

en je kunt regels selecteren om te zien welke be_id's het precies zijn. Om de nieuwe BE's te zien kun je onderin van tabblad wisselen.

Als de eenheden die de grote uitstroom veroorzaken dummy's zijn omdat deze grootteklassen vorig jaar met PS+ zijn bijgeschat, dan kun je direct door naar stap c.

c. Kijk voor een grote instroom of deze klopt. Kijk in de opgave van de eenheid bij soort omzet (en inkoopwaarde) of de SBI van de eenheid klopt.

- d. Kijk voor grote uitstroom of deze klopt. Bij statistieken die eerder in de tijd zijn, zoals KiCR en DRT is dit wellicht ook al gecontroleerd. Dan kun je de verklaring daarvan overnemen. Evenzo kan bij uitstroom de verklaring al in de gaafmaakopmerking van vorig jaar staan. Kijk anders in de tool NOPS-respons naar de soort omzet (en inkoopwaarde) in de opgave van de uitstroom.

Hiernaast kan [COM](#) of [EHO](#) nog aangeven waarom de eenheden zijn gewijzigd en in de ABR-events zie je wat er is gewijzigd:.

	kerncel	soort_be	details	aantal_be	omzet_tm1	wp_fte_tm1
▶	26000X	Uitstroom	Afgevoerde BE	12	908 236	1 700
	26000X	Uitstroom	Andere GK	2	0	0
	26000X	Uitstroom	Andere KC	5	5 922	22
	26000X	Uitstroom	Inactief	1	0	0

BE_ID	naam
5.1.2.e	

Je kunt de ABR-events onder andere zien door bij instroom of uitstroom de eenheid te selecteren.

Bijvoorbeeld:

Macroview 2.4.0.0 Script: "Industrie (versie 2017a)"

File Build Data Analyst Tools Help

Project : Syntax_NOPS

- Nieuwe_Opgaves
 - Selectie_Kerncel
 - Proceslabel
 - Microdata
 - Vierkantellingen
 - Outputvariabelen
 - StatLine
 - SBS_Variabelen
 - Voorraden
 - Populatie
 - Instroom
 - Blijvers
 - Uitstroom
 - PS_versus_DRT
 - Kengetallen
 - Percentage_Opbrengst
 - Omzet_WP

Instroom (->)

	kerncel	soort_be	details	aantal_be	omzet_t	wp_fte_t
	10130	instroom	Andere GK	4	8 992	30
	10130	instroom	Andere KC	1	44 775	167
	10130	instroom	Nieuwe BE	1	583 233	832

Nieuwe BE's per GK (->)		Instroom uit andere KC per GK (->)		Instroom uit niet integrale GK (->)		Microdata nieuwe BE's (->)	
BE_ID	naam	soort_be	details	jaar	kerncel	sbi	grootte
5.1.2.e		instroom	Nieuwe BE	2017	10130	1013	8

Geeft:

BE_ID	naam	soort_be	details	jaar	kerncel	sbi	grootte	isCongo	gaafmaakstatus
5.1.2.e		instroom	Nieuwe BE	2017	10130	1013	8	■	Wachtend op IG

De gaafmaakopmerking zie je als je de eenheid selecteert in Macroview.

Ook KS-opmerking en bezoekverslag kunnen een verklaring geven. Deze opzoeken is echter wat arbeidsintensiever en wil je daarom alleen doen als de andere bronnen onvoldoende informatie bieden. Als goed is geregistreerd dan kun je in COM al zien of er voor de KS navraag is gedaan, of dat er een bezoek is geweest.

KS-opmerkingen zijn te vinden in de KS. Dit is op op te starten vanuit startmenu – alle programma's – maatwerk – KICR - KS.

- e. Start bij grote fouten in de populatie de blooperprocedure.
Als een grote instroom of uitstroom niet terecht is, start dan de blooperprocedure. Meer toelichting staat in de paragraaf 'Algemeen'.
- f. Neem de verklaring voor grote populatiewijzigingen op in de FIAT op het tabblad populatie

Soms is er een zeer grote instroom of uitstroom die vrijwel de hele structuur van de kerncel verandert. In dit geval kan het handig zijn om eerst te analyseren zonder deze grote instroom of uitstroom, zodat T en T_{min1} wel vergelijkbaar zijn. En deze grote instroom of uitstroom pas op het einde weer mee te tellen. We markeren dus eerst deze eenheid als nulteller in T (voor grote instroom) of T_{min1} (voor grote uitstroom). Dan voeren we de verdere analyse uit t/m stap 7. Tot slot maken we de nulteller weer ongedaan.

Populatie-aantallen

Zowel in de FIAT als in Macroview zie je ter referentie ook populatie-aantallen per grootteklasse. Bovenstaande populatie-controle richt zich op de integralen en daarvoor zijn populatie-aantallen niet persé nodig. Bij wijzigingen in de uitkomsten van OD, PS+ en steekproef kan het handig zijn om ter referentie te weten of de omvang van de populatie is veranderd.

De FIAT geeft per grootteklasse het aantal eenheden weer dat op 1-12 van het jaar bestaat. (Dit is de som van de existentiefactoren.) Macroview geeft voor PS+ en OD ook dit aantal weer, maar voor het steekproefdeel en integraal geeft Macroview de som van de eindgewichten weer.

Dit kan tot verschillen in populatie-aantal leiden bij de integralen. Als een integrale eenheid die op 1-12 bestaat en dus een existentiefactor van 1 heeft toch op nulteller is gezet omdat de eenheid al geconsolideerd in een andere opgave is meegeteld of eigenlijk bij de overheid behoort (sectorcode 13), dan is het populatie-aantal in FIAT hoger dan in Macroview. Andersom als een eenheid die op 1-12 niet bestaat toch is meegeteld, bijvoorbeeld een imputatie voor een gestorven eenheid die al was geschaald naar de DRT-omzet, dan is het aantal in Macroview hoger dan het aantal in de FIAT.

In het steekproefdeel kan het populatie-aantal per grootteklasse verschillen tussen FIAT en Macroview. Voor het totaal van de grootteklassen van de weging zijn deze aantallen altijd aan elkaar gelijk. Als er in het steekproefdeel veel respons is en weging per grootteklasse mogelijk is, dan zijn de populatie-aantallen in FIAT en Macroview ook per grootteklasse aan elkaar gelijk. Bij weinig respons is weging per grootteklasse niet mogelijk en zul je voor de grootteklassen van het steekproefdeel verschillende populatie-aantallen zien in de FIAT en Macroview.

- FIAT geeft aantal eenheden dat op 1-12 bestaat, dus het aantal volgens het ABR
- Macroview geeft aantal eenheden dat volgens de weging in deze grootteklasse is meegeteld, dus het aantal volgens NOPS na weging, oftewel de som van de eindgewichten.

b. Bekijk de opmerkingen van de berichtgevers

Sinds PS 2016 kunnen berichtgevers bij de inzending ook opmerkingen doorgeven. Check voor het starten van de analyse alle opmerkingen van berichtgevers om te zien waar voor de analyse actie nodig is. Actie is nodig voor opmerkingen die iets zeggen over de samenstelling van de eenheid. Bijvoorbeeld een eenheid die alleen voor de holding kan opgeven, omdat er geen zeggenschap is over de werkmaatschappijen, blokkeren in NOPS. Of bij een eenheid die alleen geconsolideerd kan opgeven een opgave op nulteller zetten. Verder bekijken we de opmerking als een eenheid tijdens de analyse als verdacht naar voren komt.

In het verleden bekeken we in een aparte actie alle eenheden voor verwerking van informatie over SBI, GK of faillissement in COM en EHO. Dit was arbeidsintensief. Sinds PS 2020 is de uitvraag van de opmerkingen beter ingericht, zodat opmerkingen direct op de juiste plek terecht komen.

Lange opmerkingen zijn niet helemaal zichtbaar. Dit geldt zowel in Macroview als in interactief gaafmaken. In interactief gaafmaken zijn slechts 256 karakters van de opmerking te zien. In Macroview is meer te zien, maar ook niet altijd de volledige opmerking. Als je de opmerking in Macroview kopieert en vervolgens in een ander programma, zoals kladblok of excel, plakt, dan is de volledige opmerking te zien.

Opmerkingen die de berichtgever maakt bij specifieke variabelen zie je in interactief gaafmaken bij de referentiedata. Eventueel kun je deze ook zien in de tool NOPS-respons.

3. Sommige imputaties op nulteller zetten

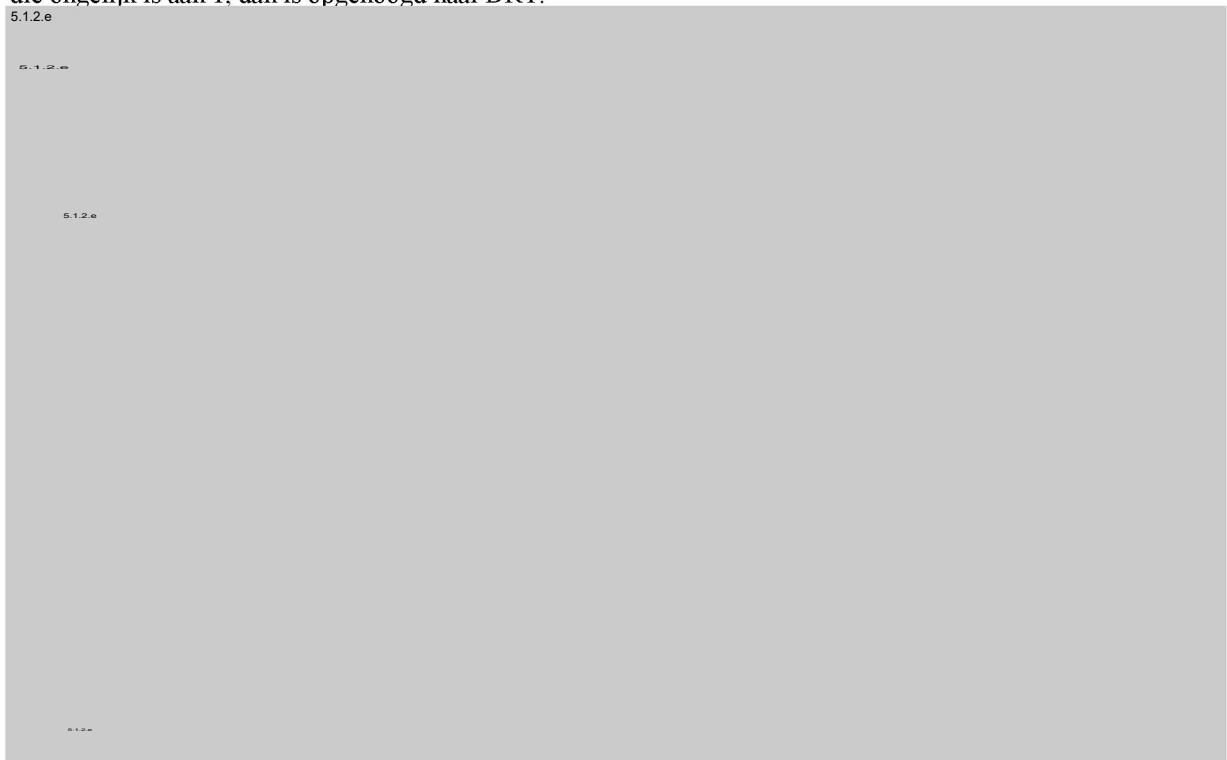
In deze paragraaf staat welke imputaties te beoordelen en hoe dat te doen. Soms leidt dit ertoe dat imputaties niet meer meetellen (nultellers) of dat je de waarde van een imputatie aanpast. Als je de waarde van een imputatie aanpast, dan is het nodig om ook de imputatie vast te zetten, anders wordt de handmatige aanpassing bij opnieuw imputeren overschreven. Voor Congo-eenheden gaat dit vastzetten automatisch. Voor andere eenheden kun je dit aangeven in de NOPS-plugin waar je ook de eenheid selecteert voor interactief gaafmaken.

Uitleg over de manier waarop NOPS imputeert staat in het document 'Methode NOPS voor analisten'. In de methode staat dat het stratumgemiddelde en de stratumontwikkeling alleen worden berekend op basis van records die automatisch of interactief zijn gaafgemaakt. Om een goede vulling van het stratumgemiddelde te hebben is het dus van belang om eerst zo veel mogelijk integrale eenheden gaaf te maken.

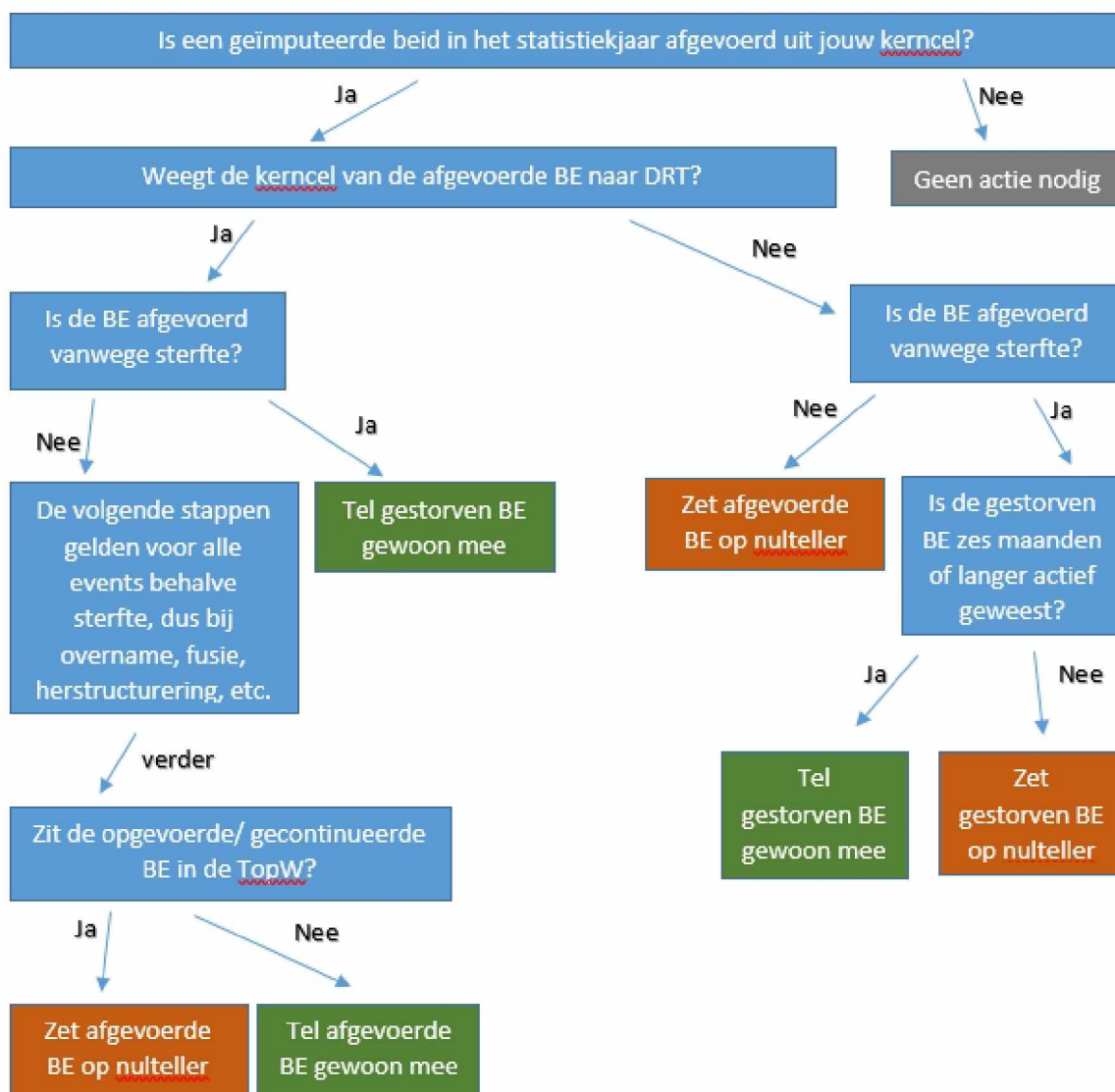
Bij imputatie op basis van het voorgaande jaar ziet NOPS variabelen die van naam zijn veranderd als nieuw. Deze zijn dan geïmputeerd naar een stratumgemiddelde en sluiten niet aan bij de rest van de imputatie die naar het voorgaande jaar is gedaan. Vanaf PS 2013 is het daarom mogelijk voor de productie leider om voor nieuwe variabelen de relaties met oude variabelen aan te geven, zodat deze imputaties vierkant blijven tellen.

Onderstaande beslisboom en verwerking van imputaties is gericht op de verwerking van imputaties buiten Congo. Voor Congo-eenheden tellen imputaties bij sterfte altijd mee en worden deze door de confrontatie met andere bronnen altijd geschaald naar de omzet van de paar maanden die eenheid nog in dit jaar bestaat. Bij afvoering door fusie of overname nemen we aan dat de nieuwe eenheid ook in Congo zit en voor het hele jaar opgeeft. Daarom worden alle imputaties voor Congo-eenheden, die door fusie of overname zijn afgevoerd uit het ABR, op nulteller gezet.

In de verwerking van imputaties maakt het uit of de kerncel weegt naar DRT. Dit kun je bijvoorbeeld zien aan de correctiefactor_DRT bij de integralen buiten Congo. Als hier ergens een correctiefactor_DRT staat die ongelijk is aan 1, dan is opgehoogd naar DRT.

Bij de stappen b en c staat in tekstvorm een beslisboom. Hier is het plaatje van deze boom:

6

- a. Zorg dat zoveel mogelijk integrale eenheden zijn gaafgemaakt. Draai dan imputeren opnieuw.
- b. Bij klassieke ophoging, zonder weging naar DRT: Alle imputaties snel doorlopen op dubbeltellingen. Imputaties staan in macroview in de procestabel onder imputatie. Dubbeltellingen ontstaan door **geconsolideerde opgaves of als eenheden in de loop van het jaar zijn afgevoerd** en onder een nieuw nummer terugkomen. Bij dubbeltellingen slechts 1 eenheid laten meetellen en de overige op nulteller zetten. Geconsolideerde opgaves zijn bekend vanuit de waarneming. Voor mutaties in het bedrijvenregister:
 - i. Check eenheid op afvoerdatum. Is deze afgevoerd in het huidige statistiekjaar? Ja, dan naar stap ii, anders geen nulteller voor deze eenheid.
 - ii. afgevoerd door sterfte (eventactie 2 en eventbijdrage 9)?
 1. Nee, op nulteller zetten, opmerking vullen en aanvinken voor opname in verklaringenlogboek.

⁶ Een combinatie geboorte-sterfte heeft een opvolger en zien we hier dus niet als sterfte. Sterftes in deze beslisboom zijn alleen de eenheden met EventActieType 2, Afvoering en EventBijdrageType 9, Sterfte.

2. *Ja, langer dan 6 maanden actief?*

- a. *Nee, op multeller zetten, opmerking vullen en aanvinken voor opname in verklaringenlogboek.*
- b. *Ja, gewoon meetellen*

De klassieke ophoging is de ophoging zonder gebruik te maken van DRT.

In Macroview kun je alle ABR-events zien door bij microdata op het tabblad 'PS Data' de kolom 'jaar' te selecteren.

5.1.2.e

Dit tabblad bevat alle events uit Tmin1, T en zelfs van 1-1-Tplus1 waarbij tenminste één integrale eenheid uit deze kerncel is betrokken. De gehele event is dan weergegeven, dus inclusief de eenheden uit andere kerncellen.

Merk op dat eenheden die in de loop van jaar T zijn afgevoerd niet bij de uitstroom staan, want ze bestaan nog een deel van T en zitten dus nog in de populatie van T. Je ziet deze eenheden in bovenstaand overzicht wel terug komen bij de ABR-events.

- c. *Bij ophoging naar DRT: Alle imputaties voor gestorven eenheden tellen mee. Imputaties voor consolidatie of fusie / overname:*

- i. *Eenheid die de geconsolideerde opgave verricht of de nieuwe eenheid na fusie / overname zit in de Top W?*
 1. *Ja, zet multellers*
 2. *Nee, pas waar nodig de oude eenheid aan voor grote verschillen in de structuur t.o.v. de nieuwe eenheid als dit van invloed is op de structuur van de kerncel.*

Bij ophoging naar DRT worden integralen buiten de Top W geschaald naar de DRT-omzet door per eenheid een correctiefactor_DRT te berekenen als omzet DRT / omzet NOPS. De gehele eenheid wordt met deze correctiefactor vermenigvuldigd bij het bepalen van totalen van een kerncel. Als een eenheid gedurende het jaar eerst een kwartaal voorkomt onder de naam A1 en later onder de naam A2, dan heeft DRT voor het eerste kwartaal omzet voor A1 en voor de volgende kwartalen voor A2. In de jaaromzet staat dus ongeveer een kwart van de omzet op A1 en $\frac{3}{4}$ op A2. In NOPS zal A2 in de steekproef zitten en hopelijk responderen. De respons heeft dan betrekking op het gehele jaar, dus inclusief het kwartaal A1. Door de schaling naar DRT zal A2 echter maar voor $\frac{3}{4}$ jaar meetellen. We moeten nu dus toch beide eenheden meetellen.

In de Top W en bij klassieke ophoging is er geen schaling naar de omzet uit DRT. In dit voorbeeld telt de respons van A2 dus voor het hele jaar mee en moeten we A1 dus op multeller zetten.

Imputaties voor gestorven eenheden uit de Top W kunnen te groot zijn en deze worden niet geschaald middels de correctiefactor_DRT. Imputeren zelf zal ook vaak niet schalen naar DRT, omdat de eenheid niet voldoende periodes zal responderen in DRT. Merk op dat DRT voor de Top W is gevuld met de KS. Je kunt imputaties van gestorven eenheden expliciet controleren op dezelfde manier als je dit met imputaties van gestorven eenheden in de klassieke ophoging doet. Je kunt de eenheden ook bij de vergelijking PS-DRT detecteren en dan aanpassen. Voor deze laatste aanpak is nu gekozen. Ondanks dat de bovenstaande beslisboom al groot is dekt deze niet alle situaties af. Bijvoorbeeld wat te doen als een eenheid door twee eenheden wordt opgevolgd waarvan de een wel en de ander niet TopW is? Daarnaast is checken of de opvolger in de TopW zit een stuk bewerkelijker dan checken of de eenheid zelf in de TopW zit. Want tijdens interactief gaafmaken kun je bij de referentiedata van DRT zien of de eenheid in TopW zit, maar voor de opvolger moet je eerst in de mesoloop het event bekijken en dan de opvolger opzoeken. Daarom wordt in plaats van naar de opvolger vaak naar de eenheid zelf gekeken om te bepalen of de opvolger in de TopW zit. Hierdoor kan soms een verkeerde keuze gemaakt worden voor het wel of niet meetellen van een imputatie. Daarom controleert de DWG Analyse PS begin december de afhandeling van events die deels uit TopW en deels uit niet-TopW eenheden bestaan, waarbij de niet-TopW eenheden wel in NOPS zitten en een bedrijfseenheid uit het event minstens 20 miljoen omzet in DRT heeft. Daar waar nog een andere afhandeling nodig is krijgen de productieiders daarvan bericht.

- d. Algemeen: Bij tijdnood alleen de 10 grootste imputaties op basis van omzet nalopen*
Macroview ordent binnen iedere categorie de eenheden standaard al naar omzet met de grootste eenheden bovenaan.

In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat NOPS zulke extreme waardes imputeert dat de interactief gaafmaakmachine niet is te openen. Dit gebeurt als de DRT-omzet sterk stijgt, bijvoorbeeld van 1 naar 1 mln en de eenheid wordt geïmputeerd op basis van Tmin1 van NOPS met de ontwikkeling van DRT. De waardes van de variabelen worden dan zo hoog dat de interactief gaafmaakmachine hiermee niet kan omgaan. Op die manier zijn de waardes dus ook niet aan te passen. Oplossing is om via functioneel beheer EBD de DRT-omzet van Tmin1 in NOPS aan te laten passen naar de PS-omzet van Tmin1 en daarna opnieuw te imputeren. Dan krijg je een imputatie met normale waardes en is deze wel te openen in interactief gaafmaken. Het komt slechts eens per paar jaar voor dat deze fout optreedt, dus daarom is hier geen automatische oplossing voor gemaakt.

Imputeren op basis van microdata van Tmin1 gaat niet goed als de vragenlijst in T anders is als in Tmin1. Want voor variabelen die overeenkomen wordt dan een imputatie gemaakt op basis van Tmin1 van de eenheid en voor variabelen die alleen in T voorkomen wordt een imputatie op basis van een stratungemiddelde gemaakt. Dat leidt tot inconsistente data. Door de invoering van IFRS kan dit probleem vaker spelen. Om het zoveel mogelijk te voorkomen is een eenheid op IFRS gezet als deze in Tmin1 volgens IFRS had opgegeven. Als je echter een eenheid blokkeert en daarna imputeert dan zal het nog fout gaan als de keuze voor IFRS in T anders is dan in Tmin1. Op basis van data uit PS 2019 zou dit 5 keer voorkomen. Als je zo'n eenheid tegenkomt, kijk dan of je de variabelen zelf kunt aanpassen en als dat niet lukt, dan kan functioneel beheer EBD de vragenlijst in T aanpassen en kun je daarna opnieuw imputeren. Let wel op dat je hierna niet meer kan kiezen om alsnog de respons te gebruiken.

Sommige imputaties worden multellers. Het is voor multellers altijd goed om die aan te vinken voor opname in de FIAT, want daar wijken we wat af van ABR, dus die eenheden kunnen verschillen met andere statistieken verklaren en het is daardoor handig om te weten welke dit zijn.

4. Vierkant tellen

- a. Eenheden met meer dan **50 personen of 200 duizend euro** verschil in de telling aanpassen. Zoek de eenheden top-down in macroview in vierkantellingen onder het tabblad 'Totaal NOPS'. De opgehoogde verschillen zijn rood tot 50 dzd, die hoef je dus niet allemaal op te lossen. Ook dummy's en controleregels die voor jouw branche onbelangrijk zijn kun je overslaan.*

Zoek de eenheden onder het tabblad 'Totaal NOPS'. Want je ziet dan direct welke eenheid het verschil veroorzaakt en de vragenlijstwijzigingen door IFRS16 zijn (nog) niet verwerkt in het tabblad 'Kerncel' waardoor deze verschillen kan aangeven die er niet zijn.

Als er te weinig tijd is om alle vierkantelfouten > 200 te bekijken, dan kun je in deze volgorde redenen overslaan:

1. CPA is leeg ...
2. Indien vrachtkosten dan minimaal dat bedrag bij andere diensten
3. Als er geen omzet voor activiteit ... is, dan ook geen inkoopwaarde voor activiteit ...
4. Als er geen inkoopwaarde voor activiteit ... is, dan ook geen omzet voor activiteit ...
5. Financieel resultaat mag niet groter worden dan de omzet
6. Omzet moet groter dan opbrengsten zijn
7. Voorraden mogen niet groter worden dan de omzet
8. Omzet moet groter zijn dan de voorraad
9. CPA telt niet op tot totaal
10. Herhaalde variabele is niet gelijk aan originele variabele Inkopen grond- en hulpstoffen voor zelfvervaardigde producten en/of industriële diensten buitenland (dus alleen voor CPA bij industrie is dit minder belangrijk)
11. Onterecht negatieve waarde ...

Zorg dat je in ieder geval alle grote vierkantelfouten oplost, waarbij de reden begint met een van deze drie teksten:

- Optelling
- Herhaalde
- Totaal van herh

En de variabele geen INKOPEN120200 of INKWRDE132000 is.

Fouten in dummy's kunnen om twee redenen ontstaan:

1. Er zit een fout in de donerende structuur
2. De donerende structuur heeft waardes op posten die niet op de IFRS-vragenlijst voorkomen.

Punt 1 is op te lossen, zie laatste deel van deze analysestap 4.

Punt 2 behoeft geen oplossing.

Omdat voor punt 2 geen oplossing nodig is, hoef je geen actie te ondernemen bij rode verschillen bij dummy's.

Waarom is voor punt 2 geen oplossing nodig? Zie memo

[20201021 OD mag vierkantelfouten bevatten](#)

Voor PS 2023 en verder zullen we proberen om dit netjes op te lossen, zodat er geen verwarrende rode kruisen bij OD zijn waar je dan verder niets mee hoeft te doen.

Een soortgelijk probleem kan spelen bij PS+ als de structuur over de grote en kleine vragenlijst samen is bepaald. Daarom is het voor alle dummy's niet nodig om vierkantelfouten op te lossen. Daarom zijn vanaf 13-10-2023 vierkantelfouten in dummies niet meer weergegeven.

Om de fouten in OD door punt 1 op te lossen is het nog steeds nodig om OD te herberekenen na aanpassing van een eenheid in het bereik waaruit OD de structuur overneemt.

Hoe kom je bij het overzicht 'Totaal NOPS' van vierkantellingen?

Ga eerst naar het tabblad 'vierkantellingen' in Macroview:

Project : Syntax_NOPs		Kernel (->)	
Nieuwe_Opgaves		case_0	
Selectie_Kerncel		5.1.2.e	
Procestabel		Jaar	
Vierkantellingen		2011	
Omzet		respons_imputatie	
Outputvariabelen		53	
StatLine		aant_WerkzPers	
SBS_Variabelen		2	
Voorraden		26	
Nationale_rekeningen		aant_WPEigenLL	
Populatie		3	
Instroom		-8	
Blijvers		aant_WPOverig	
Uitstroom		1	
PS_versus_DRT		-8	
Kengetallen		aant_TBdrOpbr	
Percentage_Opbrengst		2	
Omzet_WP		0	
Deeltijdfactor		aant_NettoOmzet	
Marge_omzet		3	
		-2 890	
		aant_TBdrLstn	
		5	
		386	
		aant_Inkoopwaar...	
		3	
		-577	
		aant_PersLasten	
		6	
		209	
		aant_BedrResult	
		1	
		200	
		aant_Voorziening	
		1	
		-1	
		aant_Res_v_bel	
		7	
		-112	

Door een regel te selecteren krijg je de foute microdata te zien, bijvoorbeeld:

Project : Syntax_NOPs		Niet vierkant (->)											
Nieuwe_Opgaves		BE ID	naam	jaar	kerncel	grootteklasse	IsCongo	gebruikstatus	bijzonderheden	opmerking	correctiegezicht	correctiefactor_drt	Endgewicht
Selectie_Kerncel		5.1.2.e											
Procestabel				2011	08000	0		Niet in steekproef	Dummy-record	Bijzetting OD		1,000	1,000
Vierkantellingen				2011	08000	4		imputatie	imputatie vastgezet		1,000	1,000	1,000
Outputvariabelen				2011	08000	1		Wachtend op IG	-		1,487	1,000	5,947
StatLine													
SBS_Variabelen													

Dit overzicht wordt op werkdagen dagelijks ververs (in de nacht rond 5.00u; op zaterdag zie je dus geen nieuw overzicht, maar op maandag wel). Het is dus een actueel overzicht, maar als je een wijziging doorvoert en hierna herberekent, dan staat de fout op dezelfde dag ten onrechte nog in het overzicht. Het overzicht van de vierkantelfouten in alle variabelen wordt zichtbaar als je in het overzicht van de vierkantellingen alle regels selecteert, bijvoorbeeld door te klikken in het vakje linksboven. Vervolgens druk je op de rechtermuistoets en kies je voor 'select'.

Kerncel		78200X	
Jaar		2013	
respons_imputatie		1 538	
aant_WerkzPers		4	28
aant_WPEigenLL		5	-2
aant_WPOverig		7	-21
aant_TBdrOpbr		19	2 865 032
aant_NettoOmzet		13	-31 734
aant_TBdrLstn		52	-170 350
aant_Inkoopwaar...		7	-10 103
aant_PersLasten		47	-30 109
aant_BedrResult		46	-294 602
aant_Voorziening		12	-25 205
aant_Res_v_bel		62	-10 922

Je kunt ook alleen de rechterkolom selecteren:

Selecteer in ieder geval NIET alleen de kolom kerncel, want dan sluit Macroview af.

De data zijn geordend op het opgehoogde verschil. De ophoogfactor is hierbij het eindgewicht * correctiefactor_DRT. Bij reden zie je wat er niet klopt. Verschillen groter dan 1 zijn rood in Macroview bij personeelsaantallen en verschillen groter dan 50 zijn rood bij overige variabelen. Deze grenzen zijn dus wat strenger dan de grenzen van te controleren vierkantelfouten. Die zijn 50 voor personeelsaantallen en 200 voor financiële variabelen. De omvang van de fouten die hersteld moeten worden is ook afhankelijk van de beschikbare tijd en verschilt daarom soms per branche en per soort variabele. We letten hierbij op het opgehoogde verschil.

Bij imputaties naar stratumgemiddeldes ontstaan soms fouten in de vierkantentelling als niet alle eenheden in het stratum dezelfde vragenlijst hebben. De fouten zitten dan in de posten die afwijken tussen de verschillende vragenlijsten in het stratum. Correctie moet dan ook op deze posten plaatsvinden. Het meestvoorkomende verschil is dat bij betaling voor uitzendkrachten en ingeleend personeel. De korte vragenlijst vraagt naar betalingen voor uitzendkrachten en ingeleend personeel en de lange vragenlijst naar betalingen voor uitzendkrachten en naar betalingen voor ingeleend personeel. In het stratumgemiddelde zullen alledrie deze posten gevuld zijn als dit bestaat uit grote en kleine vragenlijsten. Je zult dan ook zien dat de som van lonen +

sociale lasten + overige personeelskosten niet optellen naar totale personeelskosten. Dit verschil moet je boeken op de betaling voor uitzendkrachten en overige inleen. Deze krijgt dan ook weer een plausibelere waarde ten opzichte van de personeelsaantallen van uitzendkrachten en inleen.

Onderstaande deel van analysestap 4 geldt niet voor PS 2019, omdat daarin de meeste vierkantelfouten in OD komen door verschil in de vragenlijsten met en zonder IFRS.

Fouten in het bereik van overige delen ontstaan door fouten in het donorbereik. Herstel de fouten buiten OD door deze eenheid uit het donorbereik interactief gaaf te maken en bereken daarna OD opnieuw. Dan zal ook de fout in de OD-eenheid zijn opgelost. Selecteer de eenheid uit het donorbereik om gaaf te maken:

NOPS Mesoloo Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id: 5.1.2.e

Reset alle woorden

Kencel codes: 0000

☒ Markeren om gaaf te maken

☐ Impuniteits vastzetten

☐ Nutteller markeren

☐ Opnemen in verklaringenlogboek

☐ Markeren als uitbiter

☐ Markeren als zware uitbiter (uitsluiten bij ophogen)

☐ BE Blokkeren

☐ Goedgekeurd tijdens analyse

Opmerking

Accepteer

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id: 5.1.2.e

Kerncel codes: 08000

5.1.2.e

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

Herstel de fout in interactief gaafmaken:

Bedrijfsgegevens	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Kengetallen	Indicatoren	Hardefo
C Netto omzet												
Gefactureerde omzet 5) zelfvervaardigde producten												
C1 In uw eigendom of onder uw regie in Nederland vervaardigde												
Gefactureerde omzet zelfvervaardigde producten buitenland												
C2 In uw eigendom of onder uw regie in het buitenland vervaardigde												
Subtotaal												
C3												
Gefactureerde omzet industriële diensten binnenland												
C4 Aan binnenlandse afnemers												
Gefactureerde omzet industriële diensten buitenland												
C5 Aan buitenlandse afnemers												
Subtotaal												
C6												
Handelsomzet												
C7 Verkopen van handelsgoederen betreffen de verkoop van niet												
Overige omzet												
C8 Omzet uit overige activiteiten. Dit zijn werkzaamheden die een												
Totaal netto omzet												
C9 Transporteren naar OMZETPH210000												
>>>												

Herbereken de kerncel met een vinkje bij 'overige delen bepalen':

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id: 31566898

Reset alle waarden

Actief

☐ Unit imputatie uitvoeren

☐ Bepalen correctiefactor DRT

☒ Overige delen bepalen

Sluiten zonder herberekenen

Herberekenen

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

5. Controleer of de gewichten oké zijn

Eindgewichten

Controleer of er negatieve eindgewichten en zeer hoge eindgewichten voorkomen. Zo ja, meld dit bij 5.1.2.e@cbs.nl en wacht met verdere analyse, want er zijn dan problemen met de weging. Zo nee, dan kun je gewoon verder.

Een overzicht van de eindgewichten zie je bijvoorbeeld bij het tabblad microdata in Macroview onder PS-Data:

Macroview 2.2.1202.05 Script: "Industrie (versie 2016.1.1)"

FileBuildDataAnalistToolsHelp

Project : Syntax_NOPS

- Nieuwe_Opgaves
- Selectie_Kemcel
 - Procestabel
 - Microdata
 - Verkantellingen
- Outputvariabelen
 - StatLine
- SBS_Variabelen
 - Voorraden
- Populatie

PS-Data (->)		Contactgegevens berichtgever		PS-Data opgehoogd met RIO			
	BE_ID	Jaar	Groot		correctiefactor_drt	Eindgewicht	Opt
▶	5.1.2.e	2016	3		1.000	0.448	
		2016	3		1.000	0.491	
		2016	5		0.791	1.000	
		2016	7		1.000	1.000	
		2016	8		1.000	1.000	

Door te sorteren op de kolom eindgewichten staan de extreme gewichten bovenaan en onderaan.

Een hoog eindgewicht is niet altijd verdacht. Als slechts 1% van de eenheden in de steekproef zit en de helft respondeert, dan is het gemiddelde eindgewicht al 200. Voor alleen een hoog eindgewicht is dus geen melding nodig. Meld het als je voor een grootteklasse ziet dat alle eenheden op 1 of 2 na een eindgewicht < 1 hebben en die andere 1 of 2 een hoog eindgewicht hebben.

Correctiefactor_DRT

Naast eindgewichten voor steekprofeenheden is er een correctiefactor_DRT voor integrale eenheden buiten de Top W voor kerncellen die wegen naar DRT. Deze correctiefactor_DRT is dan berekend als DRT-omzet / PS-omzet. De hele opgave wordt met deze factor geschaald. Kijk hier of er extreme en invloedrijke correctiefactoren voorkomen. Als richtlijn voor extreem en invloedrijk kun je aanhouden dat correctiefactor_drt > 1,5 of < 0,67 en verschil tussen PS-omzet en DRT-omzet voor deze eenheid is minstens 2% van de omzet van de kerncel. Als in dit geval de DRT-omzet fout is, dan is de DRT-omzet in NOPS aan te passen. Stuur hiervoor een verzoek met BE, jaar en gewenste nieuwe DRT-omzet naar 5.1.2.e@cbs.nl.

Na aanpassing van de DRT-omzet in de database is het nodig om te herberekenen met een vinkje bij 'correctiefactor_DRT berekenen' om de nieuwe correctiefactor_DRT te krijgen.

Merk op dat in dit geval alleen de DRT-omzet in NOPS is aangepast. Mooier is om de aanpassing in DRT door te voeren en vanuit DRT een nieuwe levering naar NOPS te doen. Dat is mooier omdat dan ook in de publicatie van DRT de juiste omzet staat. Ook als DRT al is afgesloten voor de periode die je nu in NOPS analyseert dan is het gewenst om de wijziging in DRT waar nodig nog door te voeren in de openstaande periodes van DRT, want anders levert deze eenheid volgend jaar weer een probleem op en blijft de DRT-publicatie onjuist.

6. Structuur

Bekijk de structuur (variabele als percentage van de totale opbrengsten) in de FIAT. Waar een verklaring nodig is voor een grote verandering in structuur van Tmin1 naar T is de absolute ontwikkeling rood gekleurd. Kijk voor deze variabelen welke eenheden het verschil veroorzaken. Kijk hiervoor in Macroview op het tabblad RIO. Probeer voor deze eenheden te achterhalen waarom de structuur veel wijzigt. Geef dus niet alleen aan waar de hoge RIO zit, maar ook waarom die daar zo hoog is. Als je belt en de berichtgever zegt dat het klopt, dan graag doorvragen waarom het klopt en dat in de opmerking opnemen. Soms kom je er niet achter, bijvoorbeeld omdat je berichtgever niet kan bereiken, dan kun je het voor dit jaar accepteren, maar dan graag in de opmerking aangeven wat je nog niet vertrouwd en volgend jaar opnieuw proberen te achterhalen wat de oorzaak is als probleem dan nog steeds speelt. Neem dat op in de opmerking van de eenheid en vink deze aan voor opname in het verklaringenlogboek. Geef als opmerking in de FIAT bij structuur aan welke eenheden de verschuiving in structuur veroorzaken.

[FIAT] - Productie						5.1.2.e		
Branches > 10 > Jaar > 2022 > Kerncellen > 857								
Kerncel	Populatie	Statline	Structuur	Kengetallen	Microdata	Cijfergrenzen	Q&A	
Kerncel 857 - 47300 - Benzinstations								Opmerkingen
Jaar	2022	2021	2020	Abs. Ontw. 2021 > 2022				
Opbrengst	14.134.446	10.981.066	10.258.902	3.153.380				
Totale opbrengst	100%	100%	100%	0%				
Omzet	99,74%	99,71%	99,72%	0,03%				
Overige opbrengst	0,26%	0,29%	0,28%	-0,03%				
Totale bedrijfslast	96,22%	97,04%	96,05%	-0,82%				
Inkoopwaarde	83,97%	80,37%	79,77%	3,6%				
Grondstof of directe kosten	0,01%	0,01%	0%	0%				
Handelsgoederen	83,82%	80,05%	79,7%	3,77%				
Uitbesteed werk	0,01%	0,03%	0,01%	-0,02%				
Overig	0,13%	0,24%	0,06%	-0,12%				
Personeelslasten	3,61%	3,77%	3,75%	-0,16%				
Loonkosten	2,52%	2,69%	2,68%	-0,17%				
Overige lasten	7,39%	11,01%	11,07%	-3,62%				
Energiekosten	0,39%	0,31%	0,23%	0,08%				
Huisvesting	1,11%	1,52%	1,3%	-0,41%				
App en inventaris	0,56%	0,54%	0,23%	0,01%				
Vervoermiddelen	0,13%	0,15%	0,15%	-0,02%				
Verkoop	0,3%	0,3%	0,21%	-0,01%				
Communicatie	0,03%	0,04%	0,05%	-0,01%				
Kosten aan derden	0,35%	0,4%	0,34%	-0,05%				
Overige bedrijfslasten neg	4,52%	8,65%	9,16%	-4,13%				
Afschrijvingen	1,25%	0,99%	0,86%	0,26%				
Bedrijfsresultaat	3,78%	2,96%	3,95%	0,82%				
Resultaat voor belasting	3,67%	3,04%	3,83%	0,63%				
Saldo boekwinst verlies	0,02%	0,09%	0,01%	-0,07%				
Financieel resultaat	-0,13%	0,01%	-0,1%	-0,14%				
Saldo voorzieningen	0%	-0,01%	-0,03%	0,01%				
Saldo uitzonderlijk	0%	0%	0,01%	0%				

Hier is dus alleen een verklaring nodig voor de verschuiving van overige bedrijfslasten (n.e.g.) naar inkoopwaarde (handelsgoederen).

Dit overzicht uit de FIAT kun je ook ongeveer in Macroview onder 'kengetallen – Percentage_Opbrengst' zien. Grote nadeel is dat je dan geen kleurtjes ziet voor grote ontwikkelingen:

Macroview 2.4.0.0 Script: 184				
File Build Data Analyst Tools Help				
Project : Syntax_NOPS				
Nieuwe_Opgaves				
Selectie_Kerncel				
Procestabel				
Microdata				
Verkantellingen				
RIO				
Outputvariabelen				
StatLine				
Populatie				
PS_versus_DRT				
Kengetallen				
Percentage_Opbrengst				
Omzet_WP				
Deeltijdfactor				
Marge_omzet				
Personele_kosten				
Sociale_lasten				
Nationale_rekeningen				
Handel_specifiek				
Samenvatting				
Resultatenrekening				
Kerncel (->)				
kerncel	47300	47300	47300	
jaar	2022	2021	2020	
omzet	99.7%	99.7%	99.7%	
totale_bedrijfslast...	96.2%	97.0%	96.1%	
inkoopwaarde	84.0%	80.4%	79.8%	
inkw_grondstof_...	0.0%	0.0%	0.0%	
inkw_handel	83.8%	80.1%	79.7%	
uitbesteed_werk	0.0%	0.0%	0.0%	
inkw_overig	0.1%	0.2%	0.1%	
totale_personele...	3.6%	3.8%	3.8%	
brutolonen_salari...	2.5%	2.7%	2.7%	
overige_bedrijfsla...	7.4%	11.9%	11.7%	
energiekosten	0.4%	0.3%	0.2%	
kosten_vervoem...	0.1%	0.1%	0.2%	
huisvestingskosten	1.1%	1.5%	1.3%	
kosten_machines...	0.6%	0.5%	0.2%	
verkoopkosten	0.3%	0.3%	0.2%	
communicatiekos...	0.0%	0.0%	0.0%	
kosten_dienstverf...	0.4%	0.4%	0.3%	
overige_bedrijfsla...	4.5%	8.6%	9.2%	
afschrijvingen	1.3%	1.0%	0.9%	
bedrijfsresultaat	3.8%	3.0%	3.9%	
financieel_resultaat	-0.1%	0.0%	-0.1%	
saldo_rev_impair...	0.0%	0.0%	0.0%	
buitengewoon_re...	0.0%	0.0%	0.0%	
saldo_voorziening	0.0%	0.0%	0.0%	
resultaat_voor_b...	3.7%	3.0%	3.8%	

Kijk in Macroview op het tabblad RIO om te zien welke eenheden de grote ontwikkeling veroorzaken:

Hier zie je bijvoorbeeld dat de grote daling in overige bedrijfslasten n.e.g. door 5.1.2.e komt. Dit is een Congo-eenheid, dus zodra Congo deze heeft gaafgemaakt zou hier een verklaring voor deze grote structuurwijziging moeten staan. Als dat niet zo is, dan kun je hier via de TopP-tool een vraag over stellen. Als het een niet-Congo eenheid is, dan kun je hier doorklikken naar de microdata en daarin zoeken waardoor deze wijziging komt. Als het een variabele is die ook in het jaarverslag staat, dan is daarin te checken of deze grote wijziging klopt en staat er wellicht ook een motivatie waarom deze wijziging er is. Als je in andere bronnen geen verklaring voor het grote verschil kan vinden, dan is het nodig om de berichtgever te bellen om hierover navraag te doen. Probeer daarbij goed door te vragen waardoor het verschil komt. Neem dit op in de gaafmaakopmerking en vink de eenheid aan voor opname in het verklaringenlogboek. Doe dit ook als je de eenheid niet kan na een paar pogingen niet kan bereiken of deze geen plausibele toelichting kan geven. Neem dat dan op in de opmerking.

Geef in het opmerkingenveld in de FIAT bij structuur aan welke eenheden voor welke variabelen de verschillen veroorzaken. Waarom deze eenheid het verschil veroorzaakt, is dan te zien bij de microdata.

Voor variabelen die voorkomen in het dashboard is daarmee ook de plausibiliteit van een hoge RIO-score te checken. Als een variabele in de PS veel stijgt, maar in een andere bron gelijk blijft aan de waarde van Tmin1, dan is dat een extra reden om navraag te doen over de gestegen PS-waarde. Aan de andere kant als de andere bron dezelfde stijging en waardes laat zien is dat een indicatie dat dit klopt en er juist geen navraag nodig is. Welke variabelen in het dashboard beschikbaar zijn, waar het staat en hoe een eenheid hierin op te zoeken staat in de paragraaf Tips

Per branche zijn gaafmaakhandleidingen beschikbaar.

Als je een waarde wil vervangen door 0, dan moet je echt de waarde 0 invoeren (en niet alleen het veld leegmaken, want dan bewaart de database toch de oude waarde ook al zie je in de gaafmaakmachine wel een lege waarde).

Als een eenheid is geblokkeerd en daarna is geïmputeerd en je wil die imputatie openen voor interactief gaafmaken, dan kan dat met deze vier stappen:

5. Eenheid van blokkade afhalen
6. Eenheid aanvinken voor interactief gaafmaken
7. Eenheid interactief gaafmaken
8. Eenheid weer op blokkade zetten

Als je voor een eenheid die eerder was geblokkeerd toch de oorspronkelijke opgave weer wil gebruiken, dan kan dat met deze stappen:

3. Eenheid van blokkade afhalen. Als de eenheid in het steekproefbereik zit, dan is deze in Macroview alleen via de procestabel te vinden.
4. Nieuwe respons ophalen voor deze eenheid op het Macroview-tabblad 'Nieuwe Opgaves'

Dashboard.

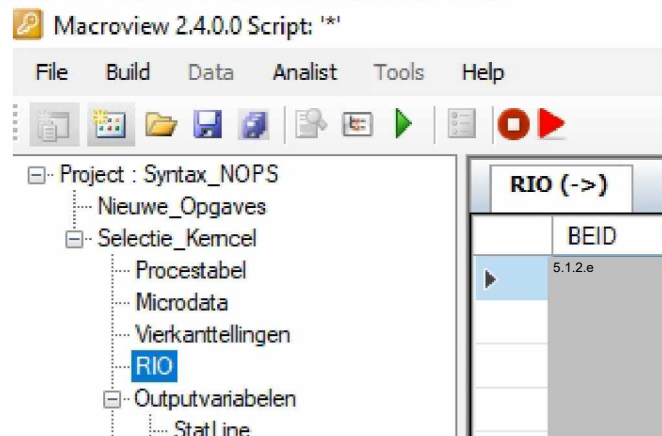
RIO-scores

In de FIAT zie je voor welke variabelen een verklaring nodig is voor grote verschillen van die variabele als percentage van de opbrengsten tussen T en Tmin1. In de RIO zie je welke eenheden dit verschil veroorzaken. De RIO-scores zie je op het tabblad 'RIO' in Macroview. Op dat tabblad zie je alleen de variabelenamen en niet de toelichting. Daarom kan het handig zijn om uit [deze map](#) een oude vragenlijst af te drukken waarin de koppeling tussen variabelenaam en omschrijving is te zien.

Welke eenheden een grote verandering in de structuur veroorzaken is te zien bij de RIO-scores. De RIO-score geeft aan hoeveel de bedrijfseenheid voor deze variabele bijdraagt aan de verandering van de structuur als percentage van de totale opbrengsten op kerncelniveau. Meer uitleg over de RIO-scores staat in 'RIO uitleg voor gebruik vd scores'. Hier staat ook hoe om te gaan met de RIO-score voor variabelen die nieuw zijn of zijn verdwenen of van definitie zijn veranderd. De grens welke eenheden te bekijken hangt af van de omvang en stabiliteit van de kerncel en hoeveel tijd beschikbaar is voor de analyse. Als algemene richtlijn kun je aanhouden dat bedrijfseenheden die voor tenminste één variabele een RIO-score groter dan 0,5 of kleiner dan -0,5 hebben bekeken moeten worden. Als daarbij blijkt dat de nieuwe waarde terecht is, dan geef je de reden voor deze grote wijziging aan in de gaafmaakopmerking van de eenheid en vink je deze aan voor opname in het verklaringenlogboek.

Belangrijk is om bij CD en transport ook te kijken naar omzetspecificatievariabelen met een extreme RIO. Dit in verband met de toepassing ervan op kerncelniveau in de berekening van de productie-index voor de dienstensector.

Je vindt de RIO-scores in Macroview onder het tabblad RIO:

De RIO-score wordt berekend bij het (her)berekenen van een kerncel. Na aanpassing van een eenheid zie je dus nog de oude RIO-score totdat is herberekend.

Dummies

Een hoge RIO-score kan komen door dummies van OD of PS+. Binnen NOPS kun je als analist deze eenheden niet wijzigen. De methode waarop deze bijschattingen tot stand zijn gekomen staat in 'Methode NOPS voor analisten'. Hierin staat ook de weging uitgelegd.

Grote stijgingen of dalingen in de totale omzet bij OD of PS+ komen door de DRT-omzet van deze eenheden. Hiervoor kun je via de validatietool middels de knop 'Microdata DRT' zien welke eenheden dit veroorzaken. Access is vrij traag in het aanmaken en sorteren van de microdata. Als je de microdata wil sorteren of filteren, dan gaat dat sneller als je deze eerst in excel overneemt.

Gekke structuur in OD komt door structuur uit de donerende grootteklasses. Buiten de industrie is dat GK 2-3 als OD GK 0-1 is en GK 1-3 als OD GK 0 is. OD neemt de structuur per SBI over. Soms is een SBI zeer klein in de donerende structuur, maar wel groot in OD. Dat kan dan soms tot een rare structuur leiden. Er zijn dan twee opties:

1. Structuur van eenheid die structuur doneert aanpassen
2. De omzet in OD aan een andere SBI (binnen dezelfde kerncel) toewijzen door de eenheden te blooperen. Als je aangeeft waar dit nodig is, dan kan de dossierhouder gaafmaken en analyse PS dat bij functioneel beheer aanvragen. Mail hiervoor naar 5.1.2e@cbs.nl.

Als je in Macroview inzoomt naar SBI en grootteklasse dan kun je zien of een SBI zeer klein is in de donerende structuur, maar wel groot in OD.

PS+ neemt voor financiële variabelen structuur per kerncel, waarneemdomein en rechtsvorm over uit Tmin1. Een grote wijziging in de structuur bij PS+ in financiële variabelen kan dus alleen komen door een andere verdeling van de omzet over deze groepen en een afwijkende structuur tussen deze groepen. Voor de werknemers neemt PS+ de waarde per SBI, GK en rechtsvorm over uit Tmin1. Hierop laat het de ontwikkeling van ABR-WP los en niet die van DRT. Financiële variabelen en personeel kunnen dus andere ontwikkelingen hebben en kengetallen als loon per manjaar hoeven dus niet stabiel te zijn in PS+.

Merk op dat Congo-eenheden alleen in GK 0 meetellen in OD. Congo-eenheden in GK 1 of hoger tellen naast een eventuele bijschatting van PS+ of OD ook nog mee. Deze Congo-eenheden worden waargenomen of geïmputeerd en kunnen dus ook tot verschillen ten opzichte van het voorgaande jaar leiden.

Uitbijter

Een hoge RIO-score kan ook komen doordat een eenheid met een afwijkende structuur erg veel meetelt, dus met een hoog eindgewicht. Alleen een hoog eindgewicht is geen reden voor een uitbijter, maar eenheden die sterk afwijken van hun stratum en invloedrijk zijn kun je op uitbijter zetten.

1. Zet een vinkje bij uitbijter

Doe dit alleen in de mesolooop, want in selectief gaafmaken werkt de knop 'Markeren als uitbijter' nog niet goed. Als een eenheid als uitbijter is gemarkeerd dan probeert NOPS deze bij de weging een lager eindgewicht mee te geven. (Gezien de randvoorwaarden bij de weging lukt dat echter niet altijd.) Zet een vinkje bij 'Markeren als uitbijter' en druk daarna op 'Accepteer' om de wijziging op te slaan:

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id:

Kerncel codes: 08000

☐ Markeren om gaaf te maken	☒ Markeren als uitbijter
☐ Imputatie vastzetten	☐ Markeren als zware uitbijter (uitsluiten bij ophogen)
☐ Nulteller markeren	☐ BE Blokkeren
☐ Opnemen in verklaringenlogboek	☐ Goedgekeurd tijdens analyse

Opmerking

Algemeen Gaafmaken Herberekenen Mesocorrectie Verklaringenlogboek

2. Als de uitbijter dan nog te invloedrijk is, dan vink je deze aan als 'markeren als zware uitbijter (uitsluiten bij ophogen)'. De eenheid telt dan slechts met een eindgewicht 1 mee. De eenheid telt nu bij wegen naar DRT alleen mee voor zijn PS-omzet.

Als je de eenheid eerst als uitbijter hebt gemarkeerd, dan moet je eerst dat vinkje weghalen, zodat 'Markeren als zware uitbijter (uitsluiten bij ophogen)' niet meer is uitgegrijsd. Dit kun je dan aanvinken en daarna de wijziging opslaan door op 'Accepteer' te klikken:

NOPS MesoLoop Environment 2.5.1

Huidige selectie

Be_id:

Kerncel codes: 08000

☐ Markeren om gaaf te maken	☐ Markeren als uitbijter
☐ Imputatie vastzetten	☒ Markeren als zware uitbijter (uitsluiten bij ophogen)
☐ Nulteller markeren	☐ BE Blokkeren
☐ Opnemen in verklaringenlogboek	☐ Goedgekeurd tijdens analyse

Opmerking

Algemeen

Respons blokkeren

Als een eenheid heeft gerespondeerd, maar de respons is onzin, dan kun je ook kiezen voor 'BE Blokkeren'. Blokkeren betekent: De gebruiker ziet de opgave vanwege de kwaliteit van de invulling als non-respons. Door de opgave te blokkeren sluit je deze hiermee uit van verdere verwerking. Als de BE in het steekproefdeel zit en geen Congo is, dan krijgt deze een leeg eindgewicht en gaan de andere eenheden na herberekenen zo meetellen dat de weging weer klopt zonder de geblokkeerde eenheid. Als de BE in het integrale deel zit zal het systeem deze imputeren. Let dus op dat je na blokkeren van een integrale eenheid imputeren opnieuw draait. Als je een Congo-eenheid blokkeert die in het steekproefgebied zit, dan verwijdert NOPS ten onrechte het eindgewicht. Zo'n blokkade kwam in afgelopen twee jaar slechts één keer voor. Daarom laten we dit niet aanpassen in de programmatuur en moet je alleen in dit geval de eenheid op 'UitsluitenBijOphogen' zetten.

Blokkeren sluit eenheden dus niet uit van de totaalcijfers! Er wordt immers opgehoogd of geïmputeerd voor deze eenheden. Indien je eenheden wil uitsluiten voor totaalcijfers, dan moet je deze eenheden op nulteller zetten. In dat geval wordt van ieder van de eenheden het eindgewicht 0 en telt de eenheid niet meer mee in het totale aantal van de populatie.

Afwijkend boekjaar

Eenheden kunnen sterk wisselen van niveau door een te kort of een te lang boekjaar. Bij weging naar DRT heeft dit geen effect, want dan wordt de eenheid automatisch geschaald naar de omzet van DRT die op een kalenderjaar betrekking heeft. Bij integralen gebeurt dit met de correctiefactor_DRT en in de steekproef bij de bepaling van de eindgewichten. Zonder weging naar DRT kan een eenheid verkeerd meetellen. Alleen als het eindcijfers van een kerncel verstoort hoeft je de eenheid te schalen naar een kalenderjaar. Schaal dan alle financiële variabelen. Personeelsblok hoeft je niet te schalen, want hier vragen we naar gemiddeldes over de verslagperiode. Schalen kan door de omzet te vergelijken met de jaaromzet van DRT of door naar aantal maanden van het boekjaar te kijken.

Er zijn ook eenheden waar het boekjaar niet overeenkomt met het kalenderjaar. Bij PS 2022 willen we een uitspraak doen over de periode 1-1-2022 tot 31-12-2022. Sommige eenheden hebben echter een afwijkend boekjaar, bijvoorbeeld 1-7-2021 – 31-6-2022. Alleen als de omzet en/of structuur in de tweede helft van 2021 heel anders is dan in de tweede helft van 2022, dan is hiervoor een correctie nodig. In overleg met ENR en Congo bepalen we voor welke eenheden een correctie voor het afwijkende boekjaar nodig is. Dit zijn slechts enkele eenheden per jaar en als je als analist hiervoor iets moet doen, dan krijg je daar expliciet een verzoek voor.

7. Hoge RIO-scores

Bekijk liefst alle RIO's groter dan 0,5 of kleiner dan -0,5. Bekijk bij tijdnood en / of bij kleine kerncellen minder van de hoge RIO's. Verhoog de grens op absolute RIO bijvoorbeeld naar 1. Minimum is om alle RIO's hoger dan 2 en kleiner dan -2 te bekijken. Stem afwijking van de grens eerst af met je productie leider en geef de afwijking aan in de FIAT op het tabblad 'cijfergrenzen'.

In de vorige actie bij 'structuur' hebben we de belangrijkste variabelen bekeken. De vraag om grote verschillen toe te lichten geldt echter voor alle variabelen. Met de RIO-scores is voor alle variabelen te zien welke eenheden voor welke variabelen zorgen voor een grote ontwikkeling. De afhandeling is hetzelfde als die bij 'structuur'.

8. Kengetallen

Bekijk de kengetallen in de FIAT. Voeg verklaringen toe voor kengetallen die rood zijn. De kengetallen die lichtrood zijn in de FIAT behoeven geen verklaring. Uitzondering hierop zijn de marge handel voor kerncellen van de handel en de marge productie voor kerncellen van de industrie en bouw. Welke eenheden grote ontwikkelingen in kengetallen veroorzaken volgt soms al uit de RIO's per variabele. Anders kun je in [dit overzicht](#)⁷ kijken.

Kengetallen zijn verhoudingsgetallen, zoals omzet per werkzame persoon, waarvan je verwacht dat deze vrij stabiel zijn in de tijd. Bij grote verschillen ontdek je soms een fout, bijvoorbeeld veel personeel doordat een eenheid ten onrechte een hoge correctiefactor-DRT heeft. En soms is het een terecht verschil: De omzet per werkzame persoon in de handel stijgt soms bijvoorbeeld veel omdat de prijzen veel zijn gestegen. We willen daarom een controle op de kengetallen en een toelichting voor grote ontwikkelingen in de kengetallen die kloppen.

Eenheden van PS+ komen te snel als verdacht naar voren voor kengetallen die een financiële variabele linken aan personeelsaantallen. Dat komt omdat PS+ financiële variabelen exact bepaalt naar SBI, grootteklasse en rechtsvormsoort volgens de verdeling van DRT, maar personeelsaantallen overneemt (met een ontwikkeling van werkzame personen in het ABR) uit hoe dit toevallig verdeeld was tijdens het jaar van waarneming. Dit speelt vooral als het voorgaande jaar via steekproef is waargenomen.

⁷ Het overzicht is niet bij te werken als iemand dit open heeft staan. Dan wordt bij update een nieuwe versie neergezet waarvan de naam begint met JJJMMDD_kengetallen_PS.... Deze staat in [deze map](#).

[FIAT] - Productie							Ingeleid al
Branches > 10 > Jaar > 2022 > Kerncellen > 857							
Kerncel	Populatie	Statline	Structuur	Kengetallen	Microdata	Cijfergrenzen	Q&A
Kerncel 857 - 47300 - Benzinstations							Opmerkinge
Jaar	2022	2021	2020	Rel. Ontw. 2021 > 2022			
Nettoomzet wp abs	884	716	648	23,46%			
Nettoomzet wp fte	1303	1086	987	19,98%			
Deeltijdfactor wp	67,82%	65,94%	65,7%	2,85%			
Deeltijdfactor wn	68,3%	65,73%	65,16%	3,91%			
Wn fte / wp fte	91%	93,18%	92,41%	-2,34%			
Marge productie	100%	100%	100%	0%			
Marge handel	15,22%	16,67%	19,33%	-18,5%			
Marge totaal	15,82%	19,4%	20,01%	-18,47%			
Brutoloon werknemer	25	21	19	19,03%			
Brutolonen fte	37	32	30	15,63%			
Arbeidskosten werken	32	26	25	23,08%			
Arbeidskosten fte	46	40	38	15%			
Kosten inlezen	29	30	28	-3,33%			
Soclasten lonen	25,26%	24,83%	26,1%	1,7%			
Tw manjaar	106	79	82	34,16%			
Productie manjaar	160	142	117	12,68%			
Arbeidskosten manjaar	42	37	35	13,51%			
Verbruiksquote	33,44%	44,41%	30,19%	-24,69%			
Loonquote	39,63%	47,37%	42,66%	-16,34%			

Er is een overzicht in excel om in te zoomen op de kengetallen.

Doel

Dit overzicht is gemaakt om voor de kengetallen in de FIAT te kunnen inzoomen naar welke bedrijfseenheden veel invloed hebben op het kengetal. Dit inzoomen is met de bestaande hulpmiddelen nog lastig, want bijvoorbeeld de eenheid met het extreemste kengetal is vaak niet de eenheid die het meest bijdraagt aan de grote ontwikkeling van het kengetal. Het is daarom soms een tijdrovende speurtocht om te vinden waardoor een grote ontwikkeling in een kengetal komt. Omdat door ziektes en openstaande vacatures de tijd bij analisten voor PS 2022 extra schaars is, is er extra noodzaak om deze stap makkelijker en daarmee sneller te maken.

Het overzicht laat dus zien welke eenheden veel invloed hebben op een kengetal. Het laat niet zien waarom een kengetal jaar op jaar veel verandert. Maar als er geen eenheden zijn met een grote invloed, dan weet je dat het een breed gedragen ontwikkeling van het kengetal is. Dan is het dus een betrouwbare ontwikkeling en kun je dat in het opmerkingenveld in de FIAT toevoegen. Als er wel eenheden zijn met een grote invloed op het kengetal, dan kun je voor die eenheden kijken of het klopt en waarom die ontwikkeling zo groot is en dat als verklaring opnemen.

Werkwijze

Voor PS 2022 zullen we dit buiten NOPS moeten gebruiken, want zo snel inbouwen kan niet. Daarom staan de uitkomsten nu in deze excel. Dit biedt meteen de kans om het nog te finetunen alvorens een verzoek in te dienen om dit in NOPS (Macroview) in te bouwen.

Voor het kengetal omzet per WP zijn in dit voorbeeld ook alle deelposten weergegeven, zodat is te zien hoe de berekening van de bijdrage werkt.

Bij een groot verschil (rode waarde in FIAT) voor een kengetal kun je in deze excel op het tabblad 'cijfers':

- In B1 filteren op de kerncel

- Sorteren op abs_kengetal_bijdrage

De eenheden met de grootste bijdrage aan het kengetal staan dan bovenaan. In kengetal_bijdrage zie je hoeveel de ontwikkeling van het kengetal zou afwijken als deze eenheid niet had meegeteld.

Omdat de resultaten in een excel staan is dit niet de actuele stand uit NOPS. Wijzigingen die zijn aangebracht na het moment in cel G2 van het tabblad 'toelichting' zijn dus niet meegenomen. Door de code van het tabblad 'Code' in SQL te draaien en de resultaten hiervan in 'Cijfers' te plakken is het bestand bij te werken. Handigste is om dan te plakken vanaf B1, zodat rij A blijft staan. Bij een update ook graag de datum in cel G2 aanpassen.

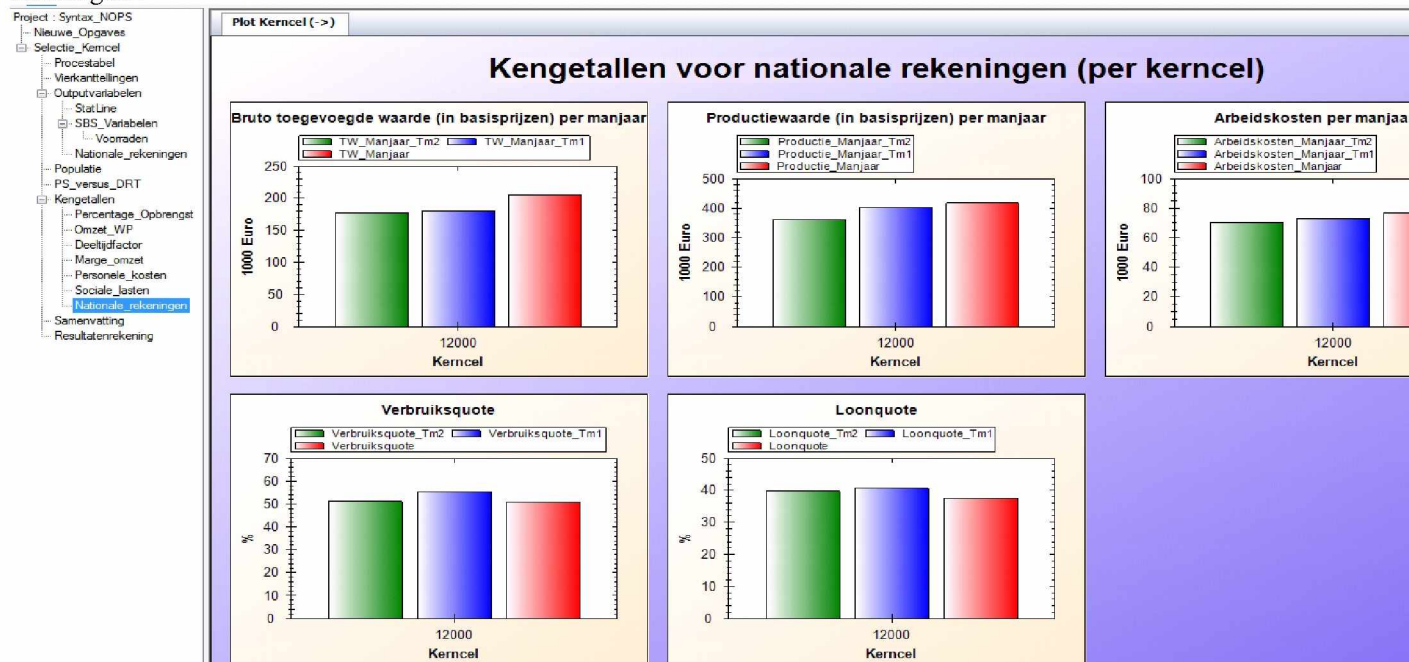
Op 29-9-23 zijn de uitkomsten nog vergeleken met scores voor kengetallen die voor EBN2.X zijn ontwikkeld en is geconcludeerd dat de hier gebruikte werkwijze voor dit doel prima is. Naar aanleiding hiervan is nog wel de toelichting aangepast.

Methode

Bereken per bedrijfseenheid het kengetal voor T (2022) en Tmin1 voor de gehele kerncel en voor de kerncel minus de eenheid. Waarbij per eenheid met de opgehoogde bijdrage wordt gerekend. De invloed van de eenheid op het kengetal is dan bepaald als: kengetal kerncel T minus kengetal kerncel exclusief de eenheid in T minus kengetal kerncel Tmin1 plus kengetal kerncel exclusief de eenheid in Tmin1. Voor zowel T als Tmin1 is alleen gekeken naar de eenheden die voor die kerncel voorkomen. Zo heeft een instroom geen invloed op het kengetal van Tmin1, maar alleen op dat van T. En als een invloedrijke eenheid in beide jaren een afwijkend kengetal heeft, dan hoeft deze niet hoog te scoren als de afwijking in beide jaren gelijk is. Als een eenheid niet voorkomt in een jaar is dat voor invloed op niveaus altijd lastig, maar voor een kengetal maakt dat weinig uit, omdat

eenheid dan zowel in teller als noemer niet meetelt. Soms is de noemer van een kengetal nul, dan is het kengetal niet te berekenen en is de bijdrage van de eenheid uit deze kerncel aan dit kengetal op 0 gezet. Soms draagt slechts één eenheid bij aan een kengetal en is dit kengetal exclusief de eenheid niet te berekenen, dan is de bijdrage van deze ene eenheid op 1 gezet. Het kengetal zegt met slechts 0 of 1 eenheid als donor sowieso weinig. Met dit kleine onderscheid zie je wel welke eenheid het kengetal bepaalt. Door te sorteren naar de absolute waarde van de bijdrage is dan te zien welke eenheden veel invloed hebben op het kengetal.

De kengetallen zijn ook in Macroview te zien, zoals hier voor nationale rekeningen in het tabblad 'nationale rekeningen':

Deze kengetallen worden ook tijdens de validatie van de PS bekeken. Omdat het veel moeilijker is om deze kengetallen te analyseren dan de variabelen van de vragenlijst, is het advies om dat eerst goed te doen. Dan zullen de opmerkelijke ontwikkelingen in de kengetallen voor nationale rekeningen al opgelost of verklaard zijn. Een vreemde waarde in de kengetallen voor nationale rekeningen is via inzoomen terug te leiden naar de BE's. Dit gaat lastiger dan bij variabelen die op de vragenlijst voorkomen. Ten eerste geeft Macroview voor deze berekende variabelen niet de waarde van Tmin1 weer. Daarnaast zie je in interactief gaafmaken de variabele niet en moet je de vreemde ontwikkeling zoeken in de posten waaruit de variabele is berekend⁸. Deze berekening kan per bedrijfstak iets verschillen en komt buiten SBI2d 35, 45, 86, 87 en 88 en buiten de regkols 46710, 46203, 36000, 10329, 11000 12000, 19000, 47300, 52129 en 70100 neer op:

Productiewaarde := Product200000 := BEDRLST349610 - BEDRLST349650 -
 INKWRDE110000 - INKWRDE111000 - INKWRDE112000 + EXPORTS229001 +
 INVESTN130000 + OMZETPS210030 + OMZETPS211100 + OMZETPS211200 +
 OMZETPS212000 + OMZETPS212100 + OMZETPS212200 + OMZETPS212300 +
 OMZETPS213000 + OMZETPS213008 + OMZETPS213009 + OMZETPS213100 +
 OMZETPS213200 + OMZETPS213300 + OMZETPS213400 + OMZETPS213500 +
 OMZETPS213700 + OMZETPS215000 + OMZETPS213610 + OMZETPS213900 +
 OMZETPS214000 + OPBRENG111000 + OPBRENG112000 + OPBRENG113000 +
 OPBRENG119000 + SUBSID1150000 + VOORRAD100900 + VOORRAX100900 +
 OMZETPS210010 + OMZETPS211000 + OMZETPS210064 + OMZETPS210065 +
 OMZETPS210066 + OMZETPS210067 + OMZETPS210068 + OMZETPS210069 +
 OMZETPS212900

Bruto toegevoegde waarde := Brutotw200000 := LOONSOM110002 + LOONSOM121300 +
 LOONSOM121200 + INKWRDE120300 + INKWRDE120320 + INKWRDE120330
 - OMZETPS210063 - ONTVANG110000 + INKOPEN120004 + BEDRLST342400 +
 BEDRLST343410 + BEDRLST343411 + BEDRLST343412 + BEDRLST343413 +

⁸ Variabelen die leeg zijn of niet voorkomen zijn in de berekeningen meegeteld met de waarde 0.

BEDRLST343414 + BEDRLST343420 + BEDRLST345600 + BEDRLST349600 +
 BEDRLST349640 + BEDRLST349660 + BEDRLST349690 - SUBSIDII130000 -
 SUBSIDII180000 + AFSCHRG110000 + AFSCHRG110010 + AFSCHRG110020 +
 FINREST100010 + AFSCHRG110090 + RESULTS120000:= Productiewaarde - verbruik
 Verbruik := Verbruk000000 := BEDRLST347100 + BEDRLST347900 + BEDRLST348000 +
 BEDRLST348400 + BEDRLST348600 + BEDRLST348700 + BEDRLST348701 +
 BEDRLST348702 + BEDRLST348703 + BEDRLST348704 + BEDRLST348705 +
 BEDRLST348706 + BEDRLST348710 + BEDRLST348711 + BEDRLST348712 +
 BEDRLST348713 + BEDRLST348900 + BEDRLST349100 + BEDRLST349110 +
 BEDRLST349190 + BEDRLST349200 + BEDRLST341000 + BEDRLST341001 +
 BEDRLST342000 + BEDRLST342001 + BEDRLST342100 + BEDRLST342101 +
 BEDRLST342200 + BEDRLST342300 + BEDRLST342311 + BEDRLST342312 +
 BEDRLST342313 + BEDRLST342314 + BEDRLST342315 + BEDRLST342321 +
 BEDRLST342390 + BEDRLST342500 + BEDRLST342900 + BEDRLST343000 +
 BEDRLST343001 + BEDRLST343100 + BEDRLST343101 + BEDRLST343200 +
 BEDRLST343900 + BEDRLST344000 + BEDRLST344001 + BEDRLST344100 +
 BEDRLST344101 + BEDRLST344900 + BEDRLST345100 + BEDRLST345200 +
 BEDRLST345400 + BEDRLST345500 + BEDRLST345900 + BEDRLST346000 +
 BEDRLST346100 + BEDRLST346200 + BEDRLST346900 + BEDRLST349300 +
 BEDRLST349400 + BEDRLST349900 + BEDRLST349901 + BEDRLST349902 +
 BEDRLST349903 + BEDRLST349904 + BEDRLST349908 + BEDRLST349911 +
 INKWRDE120000 + INKWRDE130000 + INKWRDE132000 + INKWRDE133000 +
 BEDRLST349990 + BEDRLST349620 + BEDRLST349630 + EXPORTS229002 +
 INKOPEN120003 + INKWRDE120340 + INKWRDE120350 + INKWRDE120900 +
 AFSCHRG110030 - FINREST100010

In woorden:

Productie = Verbruik + Toegevoegde waarde

Productie is alle omzet en de overige bedrijfsopbrengsten voor zover echt door het bedrijf verdient. Subsidies tellen dus niet als productie, maar beheersvergoedingen en vergoedingen voor uitgeleend personeel wel.

Verbruik is alles wat je betreft van anderen. Uitzondering zit nog in de handelsactiviteiten hier meet je voor de productie alleen de winst op de handel (dus handelsomzet – handelsinkoopwaarde), daarom telt de handelsinkoopwaarde ook niet als verbruik.

Toegevoegde waarde is alles wat je zelf aan het product toevoegt, dus de geleverde arbeid en de gemaakte winst. Bij bruto toegevoegde waarde tellen ook de afschrijvingen nog mee.

Manjaar = werkzame personen in voltijdequivalenten, oftewel persons110000.

In de validatietool staan de kengetallen loonsomquote en verbruiksquote. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

Loonsomquote: Loon / Toegevoegde waarde, merk op dat in het loon ook de loonkostensubsidie meetelt, maar dat de toegevoegde waarde exclusief de loonkostensubsidie is. In sommige branches is (door Corona) de loonkostensubsidie hoog, waardoor de loonsomquote dan ook hoog is. Zelfs meer dan 100% is mogelijk. Dit komt omdat we kijken naar de definitie van Nationale Rekeningen van de toegevoegde waarde. Deze is tegen basisprijzen, dus productie gewaardeerd tegen verkoopprijs (bedrag wat afnemer betaalt voor een product of dienst) exclusief handel/vervoersmarge en exclusief prijsverlagende productgebonden subsidies. Nationale Rekeningen kijkt voor het loon ook naar het loon exclusief subsidies, maar vindt het prima dat EBD naar loon inclusief subsidies kijkt en een grote ontwikkeling in de loonsomquote door een veranderende loonsubsidie is een prima, plausibele verklaring.

Verbruiksquote: Verbruik / Productie.

Loonsom voor vergelijking met SWL = loonsom (excl. Sociale lasten) + loonsubsidie + ontvangen ziekengelden = loonsom110002 + subsidi140000 + ontvang120000.

Loonsom = loonsom110002 + loonsom121100 + loonsom121200 + loonsom122000. Deze wordt gebruikt voor loon per manjaar en loonsomquote. Voor loon per manjaar vergelijk je dus met alle werkzame personen, ook eigenaren, uitzendkrachten en inleen die niet vanuit het loon betaald worden. Voor de loonsomquote is het wel logisch om de betalingen exclusief uitzendkrachten en inleen te nemen, want de kosten daarvan vallen onder het verbruik.

Zie verder ook de [WIKI van het Agile-team](#) voor de definitie van variabelen en kengetallen in de validatietool.

Statline

De tabellen Statline, die zowel in FIAT als in Macroview staan, geven aan hoe de publicatie eruit zal zien. Hierin kunnen grote ontwikkelingen zitten, maar die zijn dan eerder al verklaard bij structuur of hoge RIO-scores. Daarom zijn er geen kleurtjes in de FIAT op het tabblad Statline en hoef je daar ook geen verklaringen toe te voegen. Dus dit tabblad is handig om te kijken of de publicatie klopt, maar tijdens de analyse kun je deze overslaan.

Project : Syntax_NOPS

Nieuwe_Opgaves

Selectie_Kerncel

Procestabel

Vierkantellingen

Omzet

Outputvariabelen

StatLine

SBS_Variabelen

Voorraden

Nationale_rekeningen

Populatie

Instroom

Blijvers

Uitstroom

PS_versus_DRT

Kengetallen

Percentage_Opbrengst

Omzet_WP

Deeltijdfactor

Marge_omzet

Personele_kosten

Sociale_lasten

Nationale_rekeningen

Samenvatting

Bedrijfslasten

Personeelskosten

SBI

GKgroep

GK

Resultatenrekening

Kerncel (->)

		case_0		case_1		case_2	
	kerncel	08000		08000		08000	
	jaar	2011		2010		2009	
	wp_gem	2 582	19.2%	2 166	-10.1%	2 410	
	wp_fte	1 930	-1.0%	1 949	-14.6%	2 282	
	werknemers	2 364	21.5%	1 946	-7.5%	2 103	
	werkn_fte	2 155	22.7%	1 757	-12.2%	2 001	
	opbrengsten	1 306...	29.2%	1 011...	-13.9%	1 174...	
	_wv_omzet	1 265...	27.1%	995 827	-14.0%	1 158...	
	► _wv_ov_opbrengst	41 382	162.2%	15 782	-1.4%	16 010	
	bedrijfslasten	1 205...	38.0%	873 684	-20.2%	1 094...	
	inkoopwaarde	682 196	35.4%	504 000	-19.2%	623 608	
	personeelskosten	158 852	34.6%	118 044	-8.4%	128 860	
	ov_bedrijfslasten	301 646	45.7%	207 085	-22.6%	267 521	
	_wv_energiekosten	53 835	51.9%	35 452	-40.4%	59 525	
	_wv_huisv_kost	13 611	35.5%	10 042	-48.0%	19 317	
	_wv_kost_app_inv	49 089	-16.0%	58 457	-12.7%	66 946	
	_wv_kost_verv_mid	19 689	-3.4%	20 384	-60.4%	51 526	
	_wv_verkoopkosten	28 402	239.9%	8 355	16.5%	7 174	
	_wv_comm_kost	2 215	10.9%	1 998	-14.4%	2 334	
	_wv_kst_dienstverl	55 804	53.6%	36 336	82.2%	19 945	
	_wv_bedrlst_neg	79 000	119.1%	36 061	-11.5%	40 756	
	afschrijvingen	61 890	38.9%	44 557	-39.9%	74 176	
	bedrijfsresultaat	101 784	-26.2%	137 927	71.6%	80 378	
	resultaat_voor_bel	-75 387	-166.1%	114 105	62.7%	70 136	

9. Aanpassingen in Tmin1

Voor grote ontwikkelingen in niveau of structuur die komen doordat het voorgaande jaar niet klopt geef je dit aan in de NOPS-plugin in Macroview op het tabblad verklaringenlogboek bij voorgestelde aanpassingen microdata Tmin1. Deze verklaring komt dan ook automatisch in de FIAT. Geef deze voorgestelde aanpassing ook door aan je productie leider. Als deze goedkeuring heeft van de procesmanager, dan voer je de aanpassing in Tmin1 door. Deze goedkeuring kan alleen komen als de foute waarde in Tmin1 tot rode cijfers in de FIAT leidt.

In het verleden hadden aanpassingen in Tmin1 tot consequentie dat er een nieuwe publicatie op Statline moest komen en dat Eurostat herleverd moest worden. Hierdoor waren er vrijwel nooit aanpassingen in Tmin1. De PS is een niveauschatting en we accepteren discontinuïteiten in de publicaties. Daarom is afgesproken dat we voor Statline en Eurostat Tmin1 nooit meer aanpassen. Voor PS 2013 is voor het eerst afgesproken dat het mogelijk is om Tmin1 alleen voor Nationale Rekeningen aan te passen. In het DSC staan dan voor Tmin1 twee sets met data. Eentje die alleen voor Nationale Rekeningen is en eentje voor alle andere gebruikers.

Aanpassingen in Tmin1 zijn nodig als:

- Er nog grote fouten in Tmin1 zitten die zorgen voor grote structuurontwikkelingen op kerncelniveau of voor een grote niveauontwikkeling.
- Er grote populatiemutaties zijn in T die eigenlijk in Tmin1 ook al speelden.

Of iets groot genoeg is voor aanpassing in Tmin1 bepaalt uiteindelijk de procesmanager. Algemeen kun je aanhouden: als de cijfergrenzen worden geschonden dan is aanpassing nodig en anders niet. Aanpassingen kleiner dan 100 miljoen zijn voor ENR niet nodig.

De stappen voor het doorvoeren van een aanpassing in Tmin1 zijn:

1. Stel de aanpassing voor in de NOPS-plugin in Macroview van de meso-analyse van T bij 'Voorgestelde aanpassingen microdata Tmin1'. Selecteer hiervoor eerst de beid waarvoor de aanpassing geldt. Zonder selectie van een beid wordt de tekst niet opgeslagen. Bij populatiemutaties hoeft de beid niet voor te komen in Tmin1. Selecteer dan een andere beid uit (zoveel mogelijk) dezelfde grootteklasse om de opmerking op weg te schrijven. De opmerking is dan vanzelf te zien in de FIAT op het tabblad 'microdata' bij 'aanpassingen Tmin1'.
2. Leg de aanpassing voor bij je productie leider.
3. Productie leider legt de aanpassing voor bij de procesmanager.
- 4a. Zonder akkoord voeg je alleen nog de reden waarom dit niet wordt aangepast toe op dezelfde manier als beschreven bij stap 1.
- 4b. Met akkoord zet de productie leider Tmin1 in de mesoloop en voer je deze aanpassing door in Tmin1. Hierna sluit de productie leider Tmin1 weer af. Dit afsluiten kan alleen als de kerncel na de aanpassing is herberekend. Hierbij is het aanbevolen om alle imputaties eerst vast te zetten, zodat geen nieuwe analyse van het oude jaar nodig is.
5. Als er voor een branche een aanpassing in Tmin1 is geweest, dan levert de productie leider deze branche voor Tmin1 weer op aan DSC op moment dat ook T aan DSC wordt opgeleverd.

10. Vergelijking PS met andere bronnen

Vanaf PS 2023 gebruiken we hiervoor het [dashboard van EBN2.X](#). Alleen voor detailhandel geldt nog de oude werkwijze, omdat het dashboard en vooral de insteek daarvan op regkols niet zo goed werkt voor vergelijking met de PS. Voor detailhandel geldt nog de oude werkwijze, zoals die hieronder staat bij Vergelijking PS-DRT-KS, zie tabblad 'cijfergrenzen' in de validatietool.

Voor alle branches behalve de detailhandel is de confrontatie met andere bronnen nu in het dashboard omdat dan:

- Inzoomen naar welke eenheid / eenheden een verschil veroorzaken makkelijker gaat
- Confrontatie voor meer variabelen mogelijk is
- Dit al vooruitloopt op de nieuwe werkwijze bij EBN2.X.

In het dashboard kun je geen verklaringen opschrijven en ENR ziet ook alleen het verslag zoals vastgelegd in de validatietool, dus welke eenheden verschillen veroorzaken en waarom dat zo is nemen we nog steeds in het verklaringenlogboek op.

Het dashboard werkt naar regkol. Dit kan precies één kerncel zijn, maar kan ook een samenvoeging van een paar kerncellen zijn. Hierdoor zijn de oude grenzen per kerncel niet altijd te hanteren. Het dashboard geeft zelf ook met kleurtjes aan waar grote verschillen zitten en hierop is door te klikken om te zien welke eenheden dit verschil veroorzaken. Waar

kerncellen zijn samengevoegd tot één regkol is het voldoende om voor die regkol als geheel naar de grenzen te kijken. Als twee kerncellen samen één regkol vormen en de kleine kerncel een groot verschil PS-DRT heeft, dan kan het dus zijn dat hier geen verklaring meer bij komt, omdat het verschil PS-DRT voor de regkol niet boven de grens ligt.

De verschillende kerncellen van een regkol zullen vrijwel altijd bij één analist liggen. De vergelijking met andere bronnen via het dashboard kun je dan bij één van de onderliggende kerncellen in het verslag opnemen en bij de andere kerncellen van de regkol verwijst je hiervoor naar deze kerncel.

Voor de grenzen van wat uit te zoeken hanteren we de kleurtjes uit het dashboard. Bij een rood verschil is inzoomen en een verklaring nodig. Bij een oranje verschil is dat gewenst. Op de subsidies, afschrijvingen en de variabelen die op de vragenlijst na het bedrijfsresultaat staan hoeft je voor PS 2023 nog niet in te zoomen.

Zeker bij de vergelijking PS-Prodcom komen veel variabelen met vrijwel dezelfde definities voor. Een eenheid die bijvoorbeeld een groot verschil veroorzaakt voor omzet minus accijnzen doet dat waarschijnlijk ook voor omzet minus accijnzen minus doorberekende vrachtkosten. Je hoeft dan niet per variabele dezelfde eenheden te benoemen, gelieve dit juist wat samen te vatten.

Het dashboard vergelijkt niveaus. Op laag 2 zie je voor de eenheden die in beide statistieken voorkomen de opgehoogde waardes waarbij beide statistieken met de gewichten van één statistiek zijn gewogen. Bijvoorbeeld PS en KICR zijn beide met KICR-gewichten van de overlappende eenheden gewogen.

laag 1	laag 2	data	versie-info	handleiding
Parameters uit laag 1:				
- variabele: Omzet_Handel_en_Overig				
- 5.12e				
Search				
Statistiek 1		Statistiek 2		
		PS	PCM	KICR
PS	Score (som onderliggende scores overlap)			32
PS	Waarde stat 1 (overlap) - gewogen met stat 1			0
PS	Waarde stat 2 (overlap) - gewogen met stat 1			20.746.224
PS	Totale gewogen waarde stat 1		0	0
PS	Populatie van overlap			33
PS	Totale populatie stat 1		95	95
PCM	Score (som onderliggende scores overlap)			

Vanuit laag 2 kun je op de rode cel doorklikken om op laag 3 te komen:

Als je daarin op een (rode) score klikt, dan kom je bij de microdata in laag 4:

Let bij de vergelijking met SFGO op de verschillen tussen BE en OG zoals aangegeven bij Tips

Per branche zijn gaafmaakhandleidingen beschikbaar.

Als je een waarde wil vervangen door 0, dan moet je echt de waarde 0 invoeren (en niet alleen het veld leegmaken, want dan bewaart de database toch de oude waarde ook al zie je in de gaafmaakmachine wel een lege waarde).

Als een eenheid is geblokkeerd en daarna is geïmputeerd en je wil die imputatie openen voor interactief gaafmaken, dan kan dat met deze vier stappen:

9. Eenheid van blokkade afhalen
10. Eenheid aanvinken voor interactief gaafmaken
11. Eenheid interactief gaafmaken
12. Eenheid weer op blokkade zetten

Als je voor een eenheid die eerder was geblokkeerd toch de oorspronkelijke opgave weer wil gebruiken, dan kan dat met deze stappen:

5. Eenheid van blokkade afhalen. Als de eenheid in het steekproefbereik zit, dan is deze in Macroview alleen via de procestabel te vinden.
6. Nieuwe respons ophalen voor deze eenheid op het Macroview-tabblad 'Nieuwe Opgaves'

Dashboard.

Een statistiek als KICR vergelijkt maand-op-maand paartjes. Bij een instroom kan KICR dit zien als een ontwikkeling van 0 naar iets, of je kunt deze eenheid dan conjunctureel uitsluiten, zodat dit paartje in de maand van instroom nog niet meetelt voor de ontwikkeling. Dit heet conjunctureel uitsluiten. Als een grote instroom conjunctureel is uitgesloten, dan zal er in de PS een grote ontwikkeling zijn, maar in KICR niet. In de vergelijking in het dashboard zijn conjuncturele uitsluiters niet meegenomen in de vergelijking. Hierdoor kan in het dashboard PS-KICR goed aansluiten, maar er in de publicatie toch een groot verschil zijn. Tijdens de analyse van PS 2022 zijn deze conjuncturele uitsluiters in KICR nagekeken en is de invloed

daarvan bepaald. Dat was vrij veel werk. Dat is vanaf PS 2023 niet meer nodig: De conjuncturele uitsluiters zijn tijdens de analyse in KICR al goed bekeken, dus dat verschil is dan bij voorbaat akkoord. Deze paarsgewijze aanpak met de optie voor conjuncturele uitsluiters geldt niet alleen voor KICR, maar voor alle statistieken die volgens een zogenaamde kettingindex worden berekend.

Vergelijking PS-DRT-KS, zie tabblad 'cijfergrenzen' in de validatietool

Vergelijking PS-DRT-KS, zie tabblad 'cijfergrenzen' in de FIAT.

a. Bij een klassieke ophoging:

- i. Vergelijk de jaar-op-jaar ontwikkeling PS met die van DRT en KS
- ii. Vergelijk het niveau van het huidige statistiekjaar voor PS, DRT en KS
- iii. Als zowel de ontwikkeling als het niveau veel afwijken, zoom dan in op de microdata van de grote eenheden door in de FIAT PS-versus DRT te bekijken. Rapporteer de eenheden met grote verschillen. Voor kerncellen die in de pilot voor EBN2.X zitten, is dit inzoomen in de microdata niet nodig.

b. Bij ophoging naar DRT:

- i. Zoom in op de microdata door in macroview PS-versus DRT te bekijken. Onderzoek en rapporteer de eenheden met grote verschillen.
- ii. Vergelijk de jaar-op-jaar ontwikkeling PS met die van DRT en KS

Voor het uitzoeken van verschillen tussen PS en DRT maakt het uit of de kerncel weegt naar DRT. Dit kun je bijvoorbeeld zien aan de correctiefactor_DRT bij de integralen buiten Congo. Als hier ergens een correctiefactor_DRT staat die ongelijk is aan 1, dan is opgehoogd naar DRT.

DRT bepaalt altijd het niveau van OD en PS+. DRT is altijd hulpinformatie bij het maken van imputaties. Bij ophoging naar DRT bepaalt DRT het niveau van het steekproefdeel en worden alle integrale eenheden buiten de Top W geschaald naar hun DRT-omzet.

Bij weging naar DRT kunnen verschillen tussen NOPS en DRT alleen komen door multellers, eenheden uit de Top W en door eenheden uit het steekproefdeel die zijn gemarkeerd als zware uitbijter. Voor de Top W is NOPS leidend en moeten eenheden met grote verschillen in DRT worden aangepast. Vandaar dat we deze eenheden in NOPS willen rapporteren.

In FIAT zie je de aansluiting op andere bronnen op het tabblad 'cijfergrenzen':

[FIAT] - Productie						5.1.2.e			
Branches	3	Jaar	2021	Kerncellen	484				
Kerncel	Populatie	Strafline	Structuur	Kerngetallen	Microdata	Cijfergrenzen	Q&A		
Cijfergrenzen - Overzicht						DRT-Microdata	SWL-Microdata	Opmerkingen	
Titel						PS	DRT/KS/SWL	Absoluut	Procentueel
Omzet PS versus omzet DRT voor huidig jaar						6.601.498	6.651.553	-50.055	-0,75%
1. Grofweg maximaal 10% verschil (mag bij kleine kerncellen wat hoger zijn) 2. Maximaal 2 miljard verschil									
Ontwikkeling JOJ PS-onzet versus DRT-onzet						12,24%	13,71%	-1,47%	
Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil						14,42%	15,11%	-0,69%	
Op gedetailleerder niveau: max 5% verschil									
Ontwikkeling JOJ PS-onzet versus KS-onzet:						12,24%			
Op SBI 2-digitniveau: max 4% verschil									
Op SBI 2-digitniveau: Conjuncturele groei						14,42%			
Op gedetailleerder niveau: max 4% verschil									
Op gedetailleerder niveau: Conjuncturele groei									
Ontwikkeling JOJ Industriële omzet PS versus KS:						0%			
Op SBI 2-digitniveau: max 4% verschil						0%			
Op SBI 2-digitniveau: Conjuncturele groei									
Ontwikkelingen verspreiders op de loonlijst: PS versus SWL						3,06%	-1,88%	4,94%	
Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil						5,87%	-0,11%	6,98%	
Op gedetailleerder niveau: max 10% verschil									
Ontwikkelingen loonsum: PS versus SWL						-1,59%	-0,77%	-0,82%	
Op SBI 2-digitniveau: max 3% verschil						2,43%	1,02%	1,41%	
Op gedetailleerder niveau: max 10% verschil									
Structuur									
Verschil in procenten: maximaal rond de 3%									
Geen grote mutaties bij de kleinere waarden die geen saldoopst zijn (bijvoorbeeld van 0,1 naar 2 procent)									
Kerngetallen									

Op het tabblad DRT-microdata kun je de microdata zien van alle eenheden die in DRT voorkomen en waar beschikbaar is hier vergeleken met de PS-waarde. Dit zijn meestal meerdere tabbladen met uitkomsten. De eenheden met de hoogste omzetten staan bovenaan. Door op een kolom te klikken is op die kolom te sorteren.

[FIAT] - Productie 5.1.2.e

Branches > 3 > Jaar > 2021 > Kencellen > 484

Kencel Populatie Statline Structuur Kengetallen Microdata **Cijfergrenzen** O&A

Cijfergrenzen - Overzicht DRT-Microdata SWL-Microdata

Kencel 484 - 56101 - Restaurants

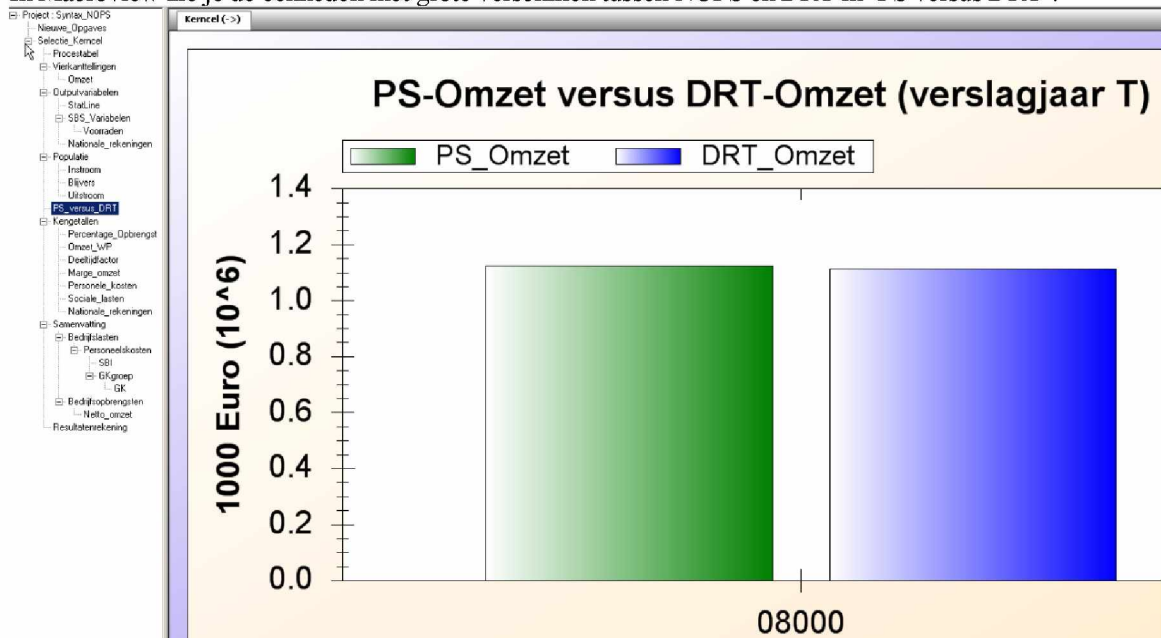
Seid	Kencel	Grootteklasse	GrootteklasseTmInt	Omzet DRT	Omzet DRT TmInt	Omzet Ps T	Omzet Ps TmInt	Elkengewicht T	Elkengewicht TmInt	Correctiefactor DRT	Correctiefactor DRT TmInt	1.2093
5.1.2.e	56101	0	9	116.140	103.391	97.600	79.573	1	1	1	1	1.2093
	56101	9	9	67.679	66.412	67.164	69.508	1	1	1	1	0.9997
	56101	9	9	56.565	56.405	48.263	49.628	1	1	1	1	1
	56101	8	9	19.423	27.838	18.420	26.401	1	1	1	1	1.0544
	56101	9	9	6.390	40.190	7.408	35.155	1	1	1	1	1
	56101	6	6	22.340	22.672	2.251	49	1.7451	0	1	1	1
	56101	1	1	11.501	11.577			0	0	1	1	1
	56101	6	7	10.122	10.030		4.466	0	1	1	1	2.2459
	56101	5	5	10.421	9.425	7.770	7.150	3.7723	4.7587	1	1	1
	56101	6	6	9.178	8.231	9.131	8.307	1.731	2.3023	1	1	1
	56101	6	6	8.761	8.389	11.839	8.444	3.047	2.4304	1	1	1
	56101	7	7	8.399	8.676	32.985	24.542	1	1	0.2546	0.2546	0.9335
	56101	7	7	9.200	7.709	12.612	9.313	1	1	0.7295	0.7295	0.8278
	56101	7	7	9.476	7.183	8.773	6.908	1	1	1.6805	1.6805	1.038
	56101	5	8	9.780	6.533	364	6.500	2.7439	1	1	1	1.0051
	56101	4	5	6.558	9.196			0	0	1	1	1
	56101	4	3	8.306	7.405			0	0	1	1	1
	56101	7	7	9.179	6.458	9.161	6.445	1	1	1.002	1.002	1.002

Items per page: 25 1 - 25 of 17718 < >

Opmerkingen

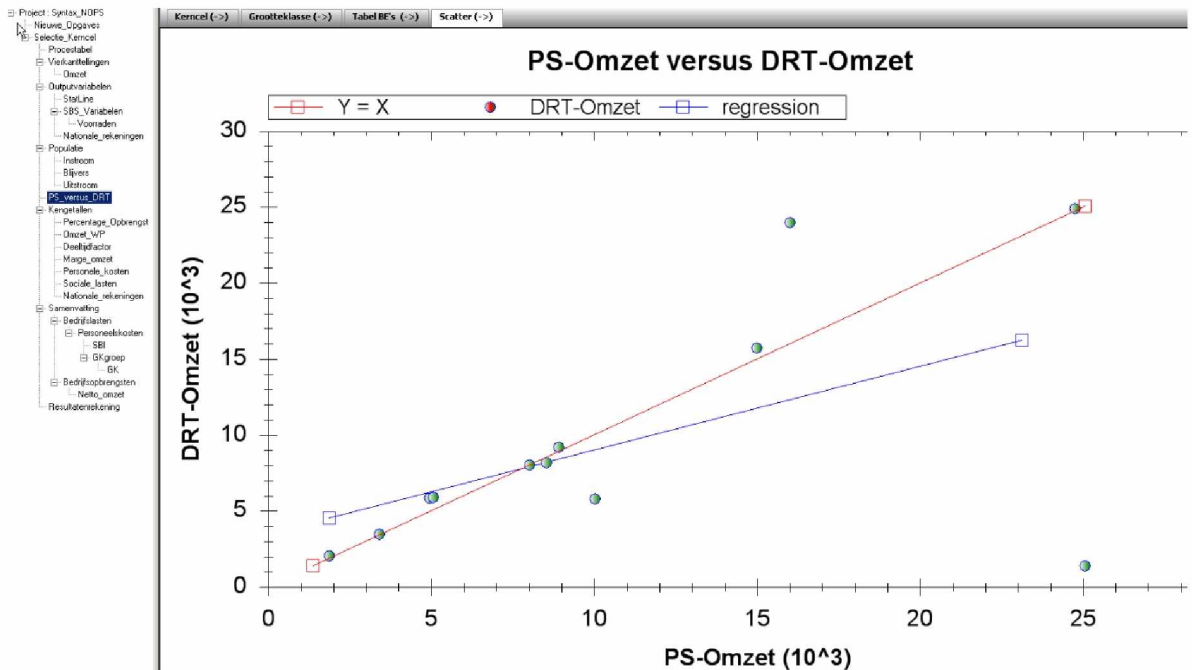
Toevoegen

In Macroview zie je de eenheden met grote verschillen tussen NOPS en DRT in 'PS versus DRT':

De totalen die je hier ziet zijn de som van de microdata uit de steekproef en integralen waarvoor zowel de waarde uit NOPS bekend is (respons of imputatie) als de waarde uit DRT. Dit zijn dus geen totale omzetten!

Met doorklikken kom je eerst bij de 'grootteklasse' en vervolgens bij de microdata:

Eenheden die veel afwijken van de lijn $Y = X$ hebben grote verschillen tussen NOPS en DRT. Door boven een eenheid te hangen krijg je meer info, zoals hier boven de verdachte eenheid rechtsonder:

(ID) = (33358443)
 (x,y) = (25054.57 ; 1388.5)
 [M]
 5.1.2.e
 X: De totale omzet (exclusief BTW) van alle activiteit van het bedrijf exclusief (doorberekende) vrachtkosten.
 Y: Omzet volgens DRT

'3)

Door te dubbelklikken op de stip kun je de eenheid selecteren.

c. Bij een klassieke ophoging:

- i. *Vergelijk de jaar-op-jaar ontwikkeling PS met die van DRT en KS*
 Het niveau en de ontwikkeling van de KS zijn via de productie-leider beschikbaar. Op niveau van SBI2d en SBI3d zijn deze ook in de validatietool beschikbaar.
- ii. *Vergelijk het niveau van jaar T voor PS, DRT en KS*
- iii. *Als zowel de ontwikkeling als het niveau veel afwijken, zoom dan in op de microdata van de grote eenheden door in macroview PS-versus_DRT te bekijken. Rapporteer de eenheden met grote verschillen.*

d. Bij ophoging naar DRT:

- i. *Zoom in op de microdata door in macroview PS-versus_DRT te bekijken. Onderzoek en rapporteer de eenheden met grote verschillen.*
- ii. *Vergelijk de jaar-op-jaar ontwikkeling PS met die van DRT en KS*

De aansluiting op SWL is weergegeven als extra bron voor de kwaliteit van de PS-uitkomsten. Inzoomen in deze data leidt vrijwel altijd tot de conclusie om SWL aan te passen. SWL is echter vanuit de personen samengesteld en dan is de SBI moeilijk te wijzigen. Het is daarom als analist niet nodig om in te zoomen op verschillen PS-SWL. Waar nodig zal de validator dat doen.

Sommige kerncellen zijn vanuit EBN2.X al bekeken voor aansluiting op andere bronnen. Het is dan in deze stap niet nodig om nogmaals in te zoomen op verschillen tussen PS en bronnen die daar al zijn bekeken. Het is wel

nodig om de bevindingen uit die eerdere exercitie in het verslag op te nemen. Dat gaat het handigst door dat direct te doen als vanuit EBN2.X naar de kerncel wordt gekeken.

Vanaf PS 2020 is referentiedata beschikbaar voor de subsidies die bedrijven hebben ontvangen als steun in Coronatijd. Dit gaat om NOW, TOG en TVL. De waardes zijn als referentie per bedrijfseenheid beschikbaar in interactief gaafmaken. TOG en TVL zijn hierbij pas in januari gevuld, dus zijn zeer beperkt bruikbaar. Hiernaast zijn de waardes op kerncelniveau geaggregeerd in een database beschikbaar gesteld aan de validatoren waarbij ook de optie om in te zoomen naar de microdata. Dit is een extra referentiebron voor hoe erg een branche door Corona is geraakt. De referentiedata gaan echter over uitbetalingen, dus terugbetalingen zijn hierin niet meegenomen. Daardoor zijn de data beperkt bruikbaar en doen we er geen verdere analyses op. In een [memo](#) is dit verder toegelicht en deze werkwijze is geakkordeerd door de teamhoofden 5.1.2.e en 5.1.2.e

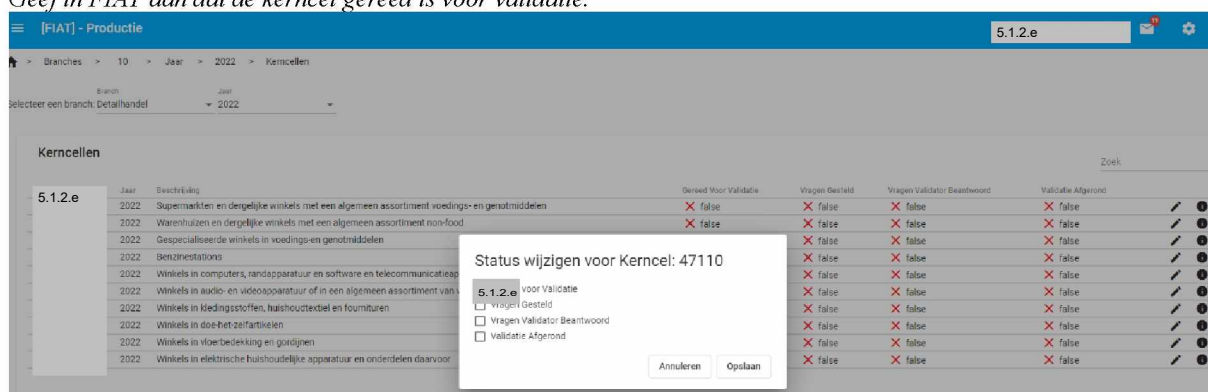
11. Samenvattend oordeel

Geef in het tabblad 'cijfergrenzen' jouw oordeel over de cijfers (goed/twijfel/slecht), met een korte motivatie (max 3 regels)

Doe dit op basis van geconstateerde problemen, aansluiting op eerdere jaren en andere bronnen en hoeveel tijd je had om zaken uit te zoeken.

12. Zet kerncel op gereed voor validatie

Geef in FIAT aan dat de kerncel gereed is voor validatie.

Het menu om de status te wijzigen opent door op het potlood (aan de rechterkant) te klikken.

13. Kerncel laten afsluiten

Vraag productie leider om kerncel af te sluiten.

Het is vervelend als na de analyse van een kerncel deze nog wijzigt zonder dat we dat merken. Zolang een kerncel in de mesoloop staat kan Congo nog aanpassingen in haar eenheden doorvoeren. Als de kerncel is afgesloten dan kan Congo dat niet meer. Zij zullen dan contact opnemen met de productie leider als zij alsnog iets willen aanpassen. Dan is duidelijk wat er wordt aangepast en wat dat dan betekent voor de reeds gedane analyse en het gemaakte verslag. Omdat Congo er niet meer bij kan als een kerncel is afgesloten zijn er ieder jaar ook afspraken om kerncellen voor een bepaalde datum nog niet af te sluiten.

14. Controles

Als alle kerncellen van een branche zijn afgesloten, dan vraagt de productie leider aan de dossierhouder NOPS om te controleren dat alle berekeningen actueel zijn. Dus dat outputvariabelen een actuele berekening hebben en er geen grote vierkantfouten of extreme correctiefactor_DRT voorkomt. De dossierhouder draait hiervoor een query en koppelt het resultaat terug. Waar berekeningen niet actueel zijn en verschil groter is dan 10 (dzt) zet de productie leider de kerncel terug naar mesoloop, laat herberekenen en sluit opnieuw af. Deze stap is ook nodig als alleen voor ENR wordt opgeleverd, want ENR gebruikt ook de outputvariabelen.

15. Opleveren aan DSC

Na akkoord op actuele outputberekening en op validatie voor de gehele branche levert de productie leider de branche op. Dit hoeft alleen voor de definitieve oplevering van het jaar (eind februari). Zorg dat alle ophoogclusters op 'afgesloten' staan. Ophoogclusters die al op 'opgeleverd' staan worden niet opnieuw opgeleverd, dus zal het bestand niet compleet zijn als niet alle ophoogclusters op 'afgesloten' staan. Kies een ophoogcluster. Druk op de rechtermuisknop. Kies voor 'opleveren resultaat'. Als NOPS klaar is, stuur dan een melding naar de dossierhouder output dat het bestand klaar staat. Dossier output zorgt dan voor verdere verwerking, zoals publicatie op Statline en levering aan Eurostat.